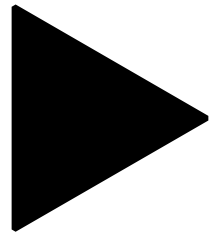

EKLER

Ek-1

UYMS'09
IV. ULUSAL YAZILIM MÜHENDİSLİĞİ SEMPOZYUMU
SONUÇ BİLDİRGESİ

UYMS'09, TMMOB EMO İstanbul Şube ve Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü tarafından 8–10 Ekim 2009 tarihlerinde Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryum Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Üç gün süren sempozyumu 700'ün üzerinde katılımcı takip etmiştir.

EMO tarafından 2003 yılından beri her iki yılda bir düzenlenen UYMS, ulusal yazılım mühendisliği araştırma sonuçlarının paylaşıldığı ve gelecekteki çalışmaların yönlendirildiği bir ortam sağlamak amacıyla.

Yazılım alanında önemli isimlerin katıldığı Sempozyumda, “Yazılım Gereksinim Mühendisliği”, “Yazılım Çerçevesi ve Desenleri”, “Yazılım Sınama ve Doğrulama”, “Yazılım Ölçütleri”, “Çevik Yazılım Geliştirme”, “İlgi Yönelimli Yazılım Geliştirme”, “Dağıtık Yazılım Mühendisliği”, “Yazılım Politikaları ve Yazılım Etiği”, “Yazılım Bileşenleri ve Tekrar Kullanımı”, “Model Güdümlü Yazılım Geliştirme”, “Yazılım Geliştirme Süreçleri”, “Yazılım Mimarisi”, “Deneysel Yazılım Mühendisliği”, “Gömülü ve Gerçek Zamanlı Yazılım Sistemlerinin Mühendisliği”, “Bilgi Tabanlı Yazılım Mühendisliği”, “Yazılım Mühendisliği Eğitimi”, “Yazılım Kalitesi”, “Yazılım Proje Yönetimi” konu başlıkları altında 26'sı uzun, 17'si kısa olmak üzere toplam 43 bildiri sunumu gerçekleştirilmiştir.

Düzenlenen “Benefits of Capability Maturity Model (CMMISM) Implementation in Small and Medium Sized Organizations. CMMISM Model Introduction, Wayne Littlefield” ve “Ontoloji Mühendisliği, Murat Osman Ünalır” eğitim seminerleri ile “Koç Sistem, Pixage”, “Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Müh., SciDesktop, National Research Council, Bulutlarda Akıllı Bir Yazılım Ölçümleme, Hata Analiz ve Tahmin Aracı: Prest”, “TÜBİTAK, Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar Müh., Sınırlı Sayıda Kusur Verisiyle Yazılım Kusur Kestirim Aracı, YAKUT”, “Ege Üniversitesi Bilgisayar Müh., Seagent Çoklu Etmen Geliştirme Çerçevesi” ve “Ege Üniversitesi Bilgisayar Müh., ONTECO : Veri Entegrasyon Temelli Modüler Ontoloji Geliştirme Aracı” demo gösterimlerine yoğun bir katılım sağlanmıştır.

Sempozyumda ayrıca, Dr. Hakan Erdoğan (President, Kalemun Research Inc. Editor in Chief, IEEE Software), Mike O'Rourke (Vice President, Rational

Software Development) ve Mehmet Akşit (Chair Software Engineering, (Twente Research and Education on Software Engineering (TRESE), Department of Computer Science, University of Twente) davetli konuşmacı olarak yer almış, “Yazılım Geliştirme Kimin İşidir: Yazılım ve Bilgisayar Mühendisliği Yetki ve Sorumlulukları”, “Özgür Yazılımın Yazılım Sektörü Açısından Stratejik Önemi” ve “Üniversite ve Yazılım Sektörü Arasındaki Bilgi Paylaşımı Sorunu” konulu paneller gerçekleştirilmiştir.

3 gün süren Sempozyuma katılım, beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir. Sempozyum hem yazılım mühendisliği araştırma sonuçlarının değerlendirildiği bir ortam hem de Bilgisayar ve Yazılım Mühendislerinin mesleki örgütlülüğü EMO'nun meslektaşları ile bağlarını güçlendirdiği bir etkinlik şeklinde gerçekleşmiştir.

UYMS'09 Düzenleme Kurulu

Ek-2

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI YETKİN / YETKİLİ / UZMAN MÜHENDİSLİK KAVRAM VE UYGULAMALARI KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Yetkin / Yetkili / Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı 24-25 Ekim 2009 tarihlerinde İstanbul'da Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryum Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. EMO 41. Olağan Genel Kurulu'nda alınan kararın gereği olarak düzenlenen Kurultaya, iki gün boyunca 158 kişi EMO üyesi, 86 kişi EMO-Genç üyesi ve 31 kişi konuk olarak katılmıştır.

Kurultay'da gerek EMO içerisinde gerekse TMMOB bünyesinde tartışılan ve farklı uygulama şekilleri bulunan yetkin, yetkili ve uzman mühendislik kavramlarının, EMO örgütlülüğünde sağlıklı bir şekilde tartışılmasını sağlamak ve bu tartışma sonucunda EMO örgütlülüğünde bir karar birlikteliğine varabilmek amaçlanmıştır.

Kurultay hazırlıkları kapsamında 9 ilde yerel etkinlikler yapılmıştır. Sırası ile 14 Şubat 2009 tarihinde Ankara, 14 Mart 2009 tarihinde Kocaeli, 21 Mart 2009 tarihinde Bursa, 18 Nisan 2009 tarihinde İstanbul, 16 Mayıs 2009 tarihinde Mersin, 20 Mayıs 2009 tarihinde Denizli, 23 Mayıs 2009 tarihinde İzmir, 30 Mayıs 2009 tarihinde Adana ve 6 Haziran 2009 tarihinde Samsun yerellerinde yapılan panel ve forumlar ile Kurultay kapsamındaki konuların en geniş üye tabanı ile tartışılması hedeflenmiştir. 9 ilde yürütülen bu çalışmalardan çıkan sonuçlar Kurultaya taşınmıştır.

Kurultay kapsamında gerek EMO örgütlülüğü içerisinde bu konu çerçevesinde tartışılan kavramların, gerekse TMMOB örgütlülüğü içerisinde yapılan uygulamaların tartışılması hedeflenmiştir. Bu amaçla tartışmalar;

- Yetkin/Yetkili/Uzman Mühendislik
- AB Uyum Yasaları ve GATS Süreci
- YÖK ve diploma unvanları, mühendislik eğitimindeki güncel durum ve Akreditasyon
- Belgelendirme ve mesleki yeterlilik
- TMMOB içerisindeki uygulamalar
- Türkiye'deki yasal düzenlemeler (Mesleki Yeterlilik Kurumu, Yabancı Mühendislerin Çalışması Hakkındaki kanun vs.)
- Nasıl bir meslek içi eğitim uygulaması olmalı

ana başlıkları altında gerçekleştirilmiştir.

Kurultay programı içerisinde 4 adet oturum ve bir adet de forum gerçekleştirilmiştir. Bu oturumlar,

- 1) AB Uyum Yasaları, GATS Süreci ve Türkiye'deki Yasal Düzenlemeler
- 2) Mühendislik Eğitimi, Akreditasyon, YÖK ve Diploma Unvanları
- 3) Yetkin / Yetkili / Uzman Mühendislik, Belgelendirme, Mesleki Yeterlilik, Meslek İçi Eğitim ve TMMOB İçi Uygulamalar
- 4) Sonuç Bildirgesinin Görüşülmesi

başlıkları altında gerçekleştirilmiştir. Kurultay'da kararlar yürütülen tartışmalar çerçevesinde ortaklaşma yöntemi ile alınmıştır, oylama yapılmamıştır.

Yetkin / Yetkili / Uzman Mühendislik Kavram ve Uygulamaları Kurultayı ikinci günü üçüncü oturumunda verilen önerge ile Kurultay Sonuç Bildirgesi Komisyonu oluşturulmasına karar verilmiştir. Kurultay Forum bölümü ile dördüncü oturum olan "Sonuç Bildirgesinin Görüşülmesi" oturumları birleştirilmiş ve forum bölümü bitiminde kurultay sürecinde ortaklaşılacak ve ortaklaşılmayan konular kürsüden özetlenmiş, EMO-Genç'in talepleri alınmış ve genel bir çerçeve çizilmiştir. Sonuç bildirgesinin yazılması için oluşturulan komisyonun bu çerçeve kapsamında en kısa sürede toplanması kararlaştırılmıştır. Komisyon Kurultay'da görüşülen konuların bant çözümleri, EMO-Genç talepleri ve yerel etkinliklerin sonuçlarından yararlanarak Sonuç Bildirgesi'ne son halini vermiştir.

Kurultayda yürütülen tartışmalar sonucunda ortaklaşılacak görüşler;

- 1- Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) gündeminde Yetkin Mühendislik uygulaması yoktur. EMO'da yetkin mühendislik kavram ve uygulamaları savunulmamaktadır. EMO statü belirlemeye dönük sınıflandırma ve hiyerarşik adlandırmalarla meslektaşlarımız arasında eşitsizlik ve emek sömürsü yaratacak yetkin mühendisliğe ilişkin uygulamalara ve girişimlere karşı durur.
- 2- EMO; AB, GATS ve DTÖ'den gelen mühendislik meslek alanlarının düzenlenmesine yönelik tüm uyumlaştırma dayatmalarına karşı durur, bu yönde geliştirilen politika ve uygulamalar ile mücadele eder.
- 3- EMO mühendislik eğitiminde, üniversitelerde yeni bölüm açılmasında, bölüm kontenjanlarının belirlenmesinde söz hakkı talep etmeli ve müdahale etme araçlarının geliştirilmesini sağlamalıdır. Akademik eğitim sorgulanmalı, eğitim sisteminden kaynaklı sorunlar eğitim sistemi içinde çözümlenmelidir.
- 4- EMO gerici ve ezberci eğitim sistemine karşı parasız, bilimsel, özerk ve demokratik üniversiteyi savunmaktadır. Bir ülkenin eğitim politikaları, bilim, teknoloji ve sanayi politikalarından ayrı düşünülemez. Türkiye'deki eğitim ve mühendislik eğitimi toplum çıkarlarına göre

değil, uluslararası iş bölümünün bir sonucu olarak şekillenmektedir. EMO, yeniden yapılandırılan üniversite eğitim sürecine (Danışma Kurulları v.b.) karşı durmalı ve mücadele etmelidir.

- 5- Mühendislik eğitimi veren bölümler arasında; öğretim elemanı sayısına dayalı, müfredat farklılıklarına dayalı, laboratuvar ve test olanaklarına dayalı farklılıklar vardır. Mezunlar arasında ciddi bir şekilde unvan ve yetki karmaşası yaşanmaktadır. Bu çelişki ve farklılıklar mezuniyetten itibaren meslektaşlarımız arasında ciddi bir eşitsizlik ve dengesizlik yaratmaktadır. Ayrıca ülkemizde istihdam ile eğitim arasında ciddi bir uyumsuzluk mevcuttur. Bazı alanlarda eleman eksikliği varken bazı alanlarda da istihdam fazlası vardır. EMO mühendislik eğitiminde yaşanan olumsuzluklar karşısında taraf olmalı ve baskı oluşturmalıdır.
- 6- Meslektaşlarımızın bilimsel ve teknik formasyonlarını geliştiren, bilgi ve birikimlerin paylaşarak üretim süreçlerine aktarılmasını sağlayan Meslek içi Eğitim faaliyetlerinin; EMO'ya bağlı bütün meslek disiplinlerinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek kapsamlı bir düzeye getirilmesi gerekmektedir. EMO, Meslek içi Eğitim faaliyetlerinin kendi giderlerini karşılayacak biçimde sürdürülmesini ve bu hizmetlerin ticarileştirilmemesi için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlar.
- 7- Diplomaların değersizleştirilmesine dönük uygulamalara karşı çıkılmalıdır. EMO diplomalara ünvan yazılmaması konusunda hukuki süreci başlatmalı, Yüksek Öğrenim Kurulunun bu kararına karşı dava açmalı ve TMMOB'nin de davaya müdahil olmasını talep etmelidir.

Kurultay hazırlık sürecinde ve Kurultay süresince yürütülen tartışmalarda Belgelendirme ve Akreditasyon konularında karar birlikteliğine varılamamıştır. Bu konular ile ilgili tartışmaların EMO örgütlülüğü içerisinde sürdürülmesine ihtiyaç olduğuna karar verilmiştir.

Kurultay Sonuç Bildirgesi Komisyonu

Kurtuluş Kaya, H.Ali Yiğit, H.Avni Haznedaroğlu, İbrahim Saral, Alkan Alkaya, Eylem Ölmezoğlu, Hasan Azar, Meltem Yıldırım, Hüseyin Yeşil, Selami Yılmaz, Serdar Paker, Cemil Kocatepe, Tarık Öden, Ekrem Gültekin, Oya Tezel, Özkan Eroğlu (EMO-Genç), Burak Dağlı (EMO-Genç)

Ek-3

TMMOB ÜCRETLİ VE İŞSİZ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ Şubat 2010 - İSTANBUL

14-15 Kasım 2009'da İstanbul'da İTÜ Maçka Kampusu Mustafa Kemal Amfisi'nde TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı gerçekleştirilmiştir.

TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu'nda alınan karar gereği, sekreteryası Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İstanbul Şubesi tarafından yürütülen Kurultayımız, 2 gün boyunca 20 saati aşkın bir sürede kayıtlı 788 meslektaşımızın katılımıyla yapılmıştır. (Ek-1)

1976 yılında gerçekleştirilen 3. Teknik Elemanlar Kurultayı'nın ardından 22-23 Eylül 2007 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen "TMMOB Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu" ile gündeme gelen ve yaşanan süreçle derinleşen sorunlar, Kurultay sürecinde kitlesel bir zeminde ele alınmaya çalışılmıştır.

Kurultayın etkin, verimli ve coşkulu bir zeminde gerçekleştirilmesi amacıyla Kurultay hazırlıkları kapsamında 8 bölgede (Adana, Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Samsun, Zonguldak) çeşitli çalışmalar yürütülmüş, hazırlık toplantıları, işyeri toplantıları, paneller ve forumlar düzenlenerek tartışmalar yerel kurultaylara taşınmıştır.

Bu çerçevede,

- Adana Yerel Kurultayı, 6 Haziran 2009 tarihinde 50'ye yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- Zonguldak Yerel Kurultayı, Bartın, Karabük, Karadeniz Ereğli ve Kastamonu'da yapılan hazırlık toplantılarının ardından 5 Eylül 2009 tarihinde 70'e yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- Samsun Yerel Kurultayı, 26 Eylül 2009 tarihinde;
- Bursa Yerel Kurultayı, Balıkesir, Çanakkale, Yalova'da yapılan hazırlık toplantılarının ardından 4 Ekim 2009 tarihinde;
- İstanbul Yerel Kurultayı; üniversite, kamu çalışanları ve özel sektör çalışanı ve işsiz mühendislerle ilgili hazırlık toplantılarının ardından 17 Ekim 2009 tarihinde, 250'ye yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- İzmir Yerel Kurultayı 150'ye yakın meslektaşımızın katılımıyla;

- Kocaeli Yerel Kurultayı 100'e yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- Ankara Yerel Kurultayı, Afyon, Aksaray, Eskişehir, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Yozgat'ta yapılan hazırlık toplantılarının ardından 24 Ekim 2009 tarihinde 200'e yakın meslektaşımızın katılımıyla gerçekleştirildi.

Ayrıca, Yerel Kurultaylar öncesinde birçok işyerinde ve organize sanayi bölgelerinde hazırlık toplantıları da yapılmıştır.

Bu çalışmalarla 5000'e yakın meslektaşımızla yüz yüze görüşülmüş, 40.000 broşür dağıtılarak meslektaşlarımızın sürece bilgi sahibi olması sağlanmış; 1000'i aşkın üyenin katılımı ile yerel kurultaylar tamamlanmış, kurultaylarda alınan karar önergeleri ortaklaştırılarak merkezi kurultaya taşınmıştır.

Demokratik bir zeminde büyük bir coşkuyla gerçekleştirdiğimiz TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı'nda, Kurultay gündemine daha önceden sunulan ve kurultay esnasında verilen en az üç delegenin imzası olan karar önergeleri için kurultay katılımcılarına; iki lehte, iki aleyhte olmak üzere üçer dakika söz hakkı verilmiş, bu kapsamda Kurultayımızın birinci gününde 116, ikinci gününde ise 117 konuşmacı görüşlerinin kurultay delegasyonu ile paylaşılması sonrasında oylamaya gidilmiştir. Kurultay Düzenleme Kurulu'nun tavsiye kararı doğrultusunda oylamaya katılanların üçte ikisinin (2/3) kabulünü alan karar önergelerinin (Ek-2), oylamaya katılanların üçte ikisinin (2/3) kabulünü sağlayamayan karar önergelerinin (Ek-3) Kurultay'da oylanarak şekliyle, dilek ve temennilerin (Ek-4) TMMOB Genel Kurulu'na taşınması uygun bulunmuştur. Dilek ve temenniler bölümünde on dört konuşmacı söz almıştır.

Yerel kurultaylarda işsizlik, düşük ücretler, uzun çalışma saatleri, özlük haklarının gaspları konularında yapılan tartışmalar, çok sayıda mühendis, mimar ve şehir plancısının süreci anlamasını ve sürece katılmasını sağlamış; işten atılma korkusunun bireysel değil tüm meslektaşların yaşadığı sorunlar olduğunu göstermiştir. Kurultay aracılığı ile TMMOB ve bağlı odaların üyelerinin, emekçi mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarına odaklanma zemini oluşmuştur.

İki güne yayılan kurultayı engelleme girişimlerine rağmen ücretli ve işsiz mühendisler kurultaylarına sahip çıkmışlardır. Örgüt içi demokratik mekanizmaların önünü açan bir TMMOB için, mevcut sorunlar sahipleri/yaşayanları tarafından değerlendirilmiş, bu sorunlara yönelik çözümlerin üretilmesi, değişen üretim süreçlerine ve ilişkilerine dair TMMOB ve bağlı birimlerinin örgütsel yapılarının yeniden gözden geçirilmesi sağlanmıştır. Kurultay, bu yönleriyle emeğe yönelik saldırılara karşı örgütlü bir

güç olarak TMMOB'nin toplumsal mücadele alanındaki yerini büyütmesi anlamında önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Kurultayda belirginleşen yaklaşımlar ve görevler kısaca aşağıda özetlenmiştir:

Günümüzde mühendis, mimar ve şehir plancılarının konumları, teknolojinin, üretim ilişkileri ve üretici güçlerin gelişim ve dönüşümüne bağlı olarak tarihsel bir başkalaşım içerisinde. 1970'lerde dünya çapında uygulanmaya başlanan neo-liberal politikaların uzantısı olan ve 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile meşrulaştırılan 24 Ocak kararlarının bir sonucu olarak, son 30 yılda baskın hale gelen eğilimle özel sektörde istihdam edilen ücretli mühendis, mimar ve şehir plancılarının sayısı çarpıcı biçimde artmıştır. Üretimin yeniden örgütlenişi, plansız ve altyapısız bir şekilde her ilde bir üniversite açılmasına bağlı olarak giderek artan mezun sayısı ve sıklaşan krizler, bir taraftan meslektaşlarımızın emeğini daha vasıfsız bir emek türü haline getirirken, diğer taraftan da ucuz iş gücünün oluşmasına dolayısıyla sömürünün daha açık hale gelmesine neden olmuştur. Kapitalist üretim ve sermaye egemenliğinin çok daha büyük ölçeklere ulaşması ve yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ile birlikte yalnızca mühendis, mimar ve şehir plancısı emeği değil her türlü vasıflı emek (doktor, avukat, öğretmen, sanatçı için vs.) değersizleştirilmiştir.

En temel haliyle diplomalı işsizlik, çalışma koşullarının kötüleşmesi, çalışma saatlerinin uzaması, düşük ücretler, iş güvencesinden yoksun mezarda emeklilik dayatması olarak meslektaşlarımızın hayatlarına yansıyan bu süreçle birlikte iç rekabet de artmıştır. Son yıllarda daha çok yaşanan ve krizle birlikte görünür hale gelen bu sorunların etkisiyle kurultayın temel çizgisine oturan ücretli ve işsiz mühendis, mimar ve şehir plancısı emeğinin korunması, ekonomik ve özlük hakları ile ilgili talepleri, çözülmesi gereken sorunlar olarak ortaya çıkmıştır.

Bu talepler hem içerikleri bakımından hem de meslektaşlarımız için belki de ilk defa ortak akılla ve kitlesel zeminde tartışılmış olmalarından ötürü anlamlı ve geleceğe taşıyıcıdır.

Ücretli ve işsiz meslektaşlarımız için tek çıkış yolu, yaratılan iç rekabeti çözecek şekilde örgütlenmekten, mücadeleyi bireysel mücadeleler olmaktan çıkarıp sınıf mücadelesi haline getirmekten ve sınıf dayanışmasını yükseltmekten geçer. Bu anlamıyla TMMOB'nin üyelerinin yaklaşık %80'ini oluşturan ücretli ve işsiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaygınlaşarak artan hak gasplarına cevap verecek politikaların oluşturulması ve örgütlenme modellerini geliştirmesi önemli bir görev olarak durmaktadır.

Bu kapsamda ücretli ve işsiz meslektaşlarımız hem meslek odalarında hem de sendikal örgütlenmelerde daha katılımcı bir tarzda taleplerini yükselterek yer almalıdırlar.

Sınıf mücadelesini yükseltmeyi hedefleyen bir TMMOB, çalışan teknik görevlilerinin tüm ekonomik ve sosyal haklarını tanımalı, uygulamalarının takipçisi olmalı ve toplu iş sözleşmelerinde bunları savunmalı, sınıfın örgütlenmesinin yolu olan sendikalaşmanın önünü tümüyle açmalıdır.

Meslektaşlarımızın çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlara ilişkin TMMOB İl Koordinasyon Kurulları (İKK) ve Odalar bünyesinde bir an önce:

- Hukuk birimleri oluşturulması,
- Örgüt içi dayanışmanın güçlendirilmesi için dayanışma fonu oluşturulması,
- Ücretli ve işsiz mühendisler bürosu kurulması,
- Çalışma koşullarını takip etmesi,
- Örgütlenmenin yaygınlaştırılması için TMMOB İşyeri/Bölge temsilciliklerinin oluşturulması,
- Odalarda ve İKK'larda Kadın Komisyonları kurulmasına ve TMMOB'de Kadın Sekreteryası oluşturulması;
- Öğrenci örgütlülüğünün TMMOB ve birimlerinde güçlendirilmesi, akademisyenlerle ortak mücadelenin geliştirilmesi karşımızda vazgeçilmezlikler olarak durmaktadır.

Örgütümüzde bazı odalar tarafından yürütülmekte olan yetkin/yetkili/uzman mühendislik gibi, mühendis emeğini ucuz işgücü haline getirecek ve üyeleri arasında bir eşitsizlik ve rekabet yaratacak tüm uygulamalar terk ve mahkum edilmelidir.

TMMOB, mühendis sigortalarının gerçek ücretler üzerinden yatırılmaması ya da sigortasız çalıştırma, fazla mesailerin kayıt altına alınmaması ve fazla mesai ücretlerinin ödenmemesi, çalışma saatlerinin artması ve esnemesi, sosyal hakların sürekli tırpalanması, izinlerin işveren tarafından gasp edilmesi, yasal olmayan sözleşmelerin imzalatılması, görev tanımı dışında işlerin yüklenmesi, çalışma koşullarının sürekli ağırlaşması, imza atma konusunda zorlamalar yapılması, yasaların öngördüğü çalışma saatlerine uyulmaması sorunlarını içeren öncelikli olarak yasal hakların uygulanması için Yasadışı Çalıştırmaya Karşı Mücadele Programı oluşturur ve diğer emek ve meslek örgütleriyle bu program etrafında mücadeleyi geliştirir. Ayrıca haftalık çalışma süresinin 35 saate düşürülmesi ve emeklilik yaşının düşürülmesi için mücadele eder.

TMMOB, emperyalist bağımlılık ilişkilerinin bütün yönlerine karşı mücadeleyi esas alan bir yaklaşımla, özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarına son

verilmesini; eğitim, sağlık, enerji, haberleşme, ulaşım, barınma, gıda ve su gibi temel hizmet alanlarının ve kamusal denetimin piyasa alanından çıkarılmasını savunur. TMMOB, halkın bu hizmetlere kamusal bir hak olarak, insanca yaşam için temel gereksinim olan miktarına, ücretsiz erişiminin sağlanması amacıyla diğer emek örgütleriyle aynı safta yer alır.

Kurultayda yukarıda değinilenlerin yanı sıra üniversitelerin ticarileştirilmesine karşı parasız, demokratik, bilimsel ve anadilde eğitim talebinden, eğitim ve sağlık hizmetlerinin toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda düzenlenmesini savunmaya kadar bir dizi konu ele alınmış ve alınan kararlar aşağıdaki şekilde tasnif edilerek ekte sunulmuştur.

- Ek-1.** Oylamaya katılanların üçte ikisinin (2/3) çoğunluğunu sağlayan kararlar
- Ek-2.** Oylamaya katılanların üçte ikisinin (2/3) çoğunluğunu sağlayamayan kararlar
- Ek-3.** Dilek ve Temenniler

Kurultayımız üye tabanımızın iradesiyle alınan tüm kararların takipçisi ve uygulayıcısı olacaktır. Kurultayda bilim ve mühendislik uygulamalarında toplumsal faydanın ve kamu yararının gözetilmesini esas alan politikalar oluşturacağına; sermayenin siyasal iktidarı ve organlarınca uygulanmak istenen her türlü baskıya karşı, TMMOB'nin örgütsel bütünlüğünü temel alarak, var olan emekten ve halktan yana örgütlü mücadele geleneğini devam ettireceğine bir kere daha vurgu yapılmıştır.

TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı, krizin giderek derinleştiği, hak gasplarının ve işten atılmaların yaygınlaştığı bir dönemde TMMOB üyelerinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan ve işsiz meslektaşlarının sorunlarının, emekçi halkın sorunlarından bağımsız olamayacağı gerçeğinden hareketle TMMOB'nin bu alandaki çalışmalarını ve örgütsel mücadelesini üye tabanının iradesiyle sürdürmeye devam edeceğine, alınan kararların gerek TMMOB Genel Kurulu'na giden süreçte gerekse de Genel Kurul'da değerlendirilerek yol gösterici olacağına inanmaktadır.

Hayatın dayatmalarının ve iradi tercihlerimizin sonucu yapılmış bu çalışmanın TMMOB'nin tarihinde anlamlı bir yere oturacağı kuşkusuzdur. Bu saptamaların uygulamada başarısının her üyenin süreci ve kurumu sahiplenmesinden geçtiği de bilimsel bir gerçekliktir.

Ek-1. OYLAMAYA KATILANLARIN ÜÇTE İKİSİNİN (2/3) ÇOĞUNLUĞUNU SAĞLAYAN KARARLAR

1.1 Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Yaşamını Belirleyen Yasalar: 8 Karar

1.2. Çalışma Yaşamı

1.2.1 Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Koşulları: 14 Karar

1.2.2 Kamu ve Özel Sektörde Çalışan Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Özlük Hakları ve İş Güvencesi: 3 Karar

1.2.3 Kapitalizmin Dünyadaki Ekonomik Krizi ve Özlük Haklarına Etkileri: 2

Karar

1.2.4 İşsizliğin ve Güvencesizliğin Mühendis, Mimar Ve Şehir Plancıları Üzerindeki Etkileri: 3 Karar

1.2.5 Özelleştirmenin Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Üzerindeki Etkileri: 4 Karar

1.2.6 Ücretli ve İşsiz Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Yaşamında Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözümleri: 4 Karar

1.3. Çalışma Yaşamı ile İlgili Diğer: 19 Karar

1.4. Örgütlenme: 22 Karar

Ek-2. OYLAMAYA KATILANLARIN ÜÇTE İKİSİNİN (2/3) ÇOĞUNLUĞUNU SAĞLAYAMAYAN KARARLAR

2.1 Çalışma Yaşamı

2.1.1 Ücretli Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Koşulları: 2 Karar önergesi

2.1.2 Özelleştirmenin Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Üzerindeki Etkileri: 1 Karar önergesi

2.1.3. Ücretli ve İşsiz Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının Çalışma Yaşamında Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözümleri: 1 Karar önergesi

2.1.4 Ücretli mühendis, mimar ve şehir plancıları için asgari ücret ve ücret: 2 Karar önergesi

2.2 Çalışma Yaşamı ile İlgili Diğer: 4 Karar önergesi

2.3 Örgütlenme: 5 Karar önergesi

Ek- 3. DİLEK VE TEMENNİLER

9 adet Dilek ve Temenni

SONUÇ BİLDİRGESİ KOMİSYONU

Ek-4

TMMOB I. KADIN KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB 40. Dönem Genel Kurulu'nda kadın üyelerin önergesiyle karar altına alınan, sekreteryası Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İstanbul Şubesi tarafından yürütülen ve 55 yıllık TMMOB tarihinde ilk kez düzenlenmiş olan TMMOB I. Kadın Kurultayının amacı; TMMOB'nin bir kadın politikası oluşturmasını sağlamak, beşte birini oluşturan kadın üyelerin dayanışmasını, örgütlenmesini ve temsiliyetini daha güçlü hale getirmek, TMMOB ve bağlı odalarında kadın üyelerin çalışmalarına nitelik ve nicelik olarak daha etkin katılabilmelerini sağlamak, mesleki ve sosyal açıdan kendilerini geliştirerek ifade edebilecekleri mekanizmaları yaratabilmek, gerek örgütsel gerek toplumsal gelişmede potansiyel kadın enerjisini harekete geçirmek, yönetim kurullarında ve diğer kurullarda kadın temsiliyetini artırabilmek, kadın komisyonlarının yaygınlaştırılmasında etkin olabilmek, diğer kadın ve emek örgütleri, üniversiteler ve ayrımcılık karşıtı platformlarla iletişim ve dayanışma içinde olmak, çalışma hayatı içinde kadın mühendis, mimar ve şehir plancısı meslektaşlarımızın karşılaştığı sorunları belirleyerek çözüm önerileri geliştirmek ve bu çözüm önerilerinin uygulanması için mücadele etmektir.

Bu amaçla 21-22 Kasım 2009 tarihinde İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu'nda düzenlenen TMMOB Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultay'ına 307 Mühendis, Mimar ve Şehir Plancı (MMŞP), 31 konuk ve 51 öğrenci üye olmak üzere toplam 389 kadın katılmış ve Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancılarının, gerek çalışma hayatında, gerek TMMOB örgütlülüğü içinde yaşadığı sorunların ancak kadın üyelerin katılımı ile değerlendirilmesi, sorunu yaşayanın çözümde özne olması hedeflenmiştir.

Kurultay'a hazırlık sürecinde, Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları'nın katkılarını sağlamak, TMMOB organları içinde etkin olarak var olabilmenin önünü açacak örgütlenme modelleri oluşturmak için, Kurultay programı ana başlıklarını kapsayan forum ve bölgesel çalıştaylar;

- 7 Haziran 2009'da, İstanbul'da, 76 MMŞP katılımıyla Marmara Bölgesi'nde;
- 27 Eylül 2009'da, Adana'da, 40 MMŞP katılımıyla Akdeniz Bölgesi'nde;
- 4 Ekim 2009'da, İzmir'de, 92 MMŞP katılımıyla Ege Bölgesi'nde;
- 11 Ekim 2009'da, Samsun'da, 45 MMŞP katılımıyla Karadeniz Bölgesi'nde;
- 18 Ekim 2009'da, Ankara'da, 71 MMŞP katılımıyla İç Anadolu Bölgesi'nde;

- 1 Kasım 2009'da Diyarbakır'da, 40 MMŞP katılımıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yapılmıştır.

Kurultay hazırlık aşamasında ve örgütlenme süreci olarak ele alınan bölgesel çalıştaylar sonucunda İstanbul, İzmir, Ankara, Diyarbakır, Bursa ve Adana illerinde TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Kadın Komisyonları kurulmuştur. Yine birçok ilde bu konuda çalışma başlatılmıştır.

Çalıştaylar ve Kurultay; Eğitimde Cinsiyet Ayrımcılığı, Cinsiyetçi İşbölümü ve İşyeri Pratikleri, Kapitalist Kriz ve Kadınlar, TMMOB'de Kadın Örgütlenmesi olmak üzere dört ana başlıkta yapılmıştır. Bu başlıklar kapsamında TMMOB Kadın Mühendis Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayında çıkan sonuçlar şu şekildedir;

Üniversite öncesi eğitimde ve bunu besleyen toplumsal yapıda cinsiyet ayrımcılığı söz konusudur. Ders kitaplarında kullanılan dil ve tanımlanan roller cinsiyetçi bir nitelik göstermektedir. Bu durum, lisans eğitiminden başlayarak, meslek seçimi süreci ve lisans eğitimini kapsayacak şekilde cinsiyet ayrımcılığının olağanlaşmasına ve meslek yaşamımızda karşılaştığımız ayrımcılık temelli problemlerin kanıksanmasına yol açmaktadır. Ayrıca, cinsiyetçilik kadın öğrencilerin, eğitim sürecinde (özellikle laboratuvar, staj, arazi gibi ortamlarda ya da barınma ortamlarında) mesleki güvenlerini ve kişisel bütünlüklerini zedeleyecek söylem ve eylemlerle karşılaşmalarına yol açmaktadır. Meslek seçiminde ve mesleğe hazırlıkta belirleyici olan cinsiyetçi iş bölümü ve toplumsal kabullerin değişimi için, eğitim süreçlerinde cinsiyet ayrımcılığının ortadan kaldırılmasına yönelik eğitimin her aşamasında kullanılan cinsiyetçi dil ve bakışın değiştirilmesi gerekmektedir. Toplumsal cinsiyet ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları ile birlikte, talep edilen meslek seçiminin yapılabileceği bir eğitim sistemi için, toplumda, "kadın işi", "erkek işi" ön yargılarının giderilmesi için, eğitimin her döneminde akademisyenleri de kapsayacak şekilde, toplumun cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlenmesine katkı sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

Yaşanan ekonomik kriz ve artan eğitim giderleri sonucunda aileler, erkek öğrencilerin eğitim görmesini tercih etmekte, bu durum kadınların eğitim almasının önünde büyük bir engel oluşturmaktadır. Oysa, parasız eğitimin temel bir hak olmasından hareketle; TMMOB, üniversiteler ve emek örgütleri ile birlikte, eğitimin herkes için parasız olarak ve eşit koşullarda erişilebilirliğine yönelik mücadele etmelidir.

Toplumumuzda aileden başlayarak çocuğun yetiştiği tüm evrelerde karşılaştığı rol modeller, cinsiyetçi işbölümüyle oluşmakta ve baskıya dönüşmektedir.

Mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleklerinin öteden beri çoğunlukla erkek mesleği olduğu konusunda önyargılar oluşmuştur. Bunun sonucu olarak da, işe alımlarda erkekler tercih edilmekte, bu da kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının işe girme şanslarını ciddi oranda düşürmektedir. Çalışma ortamında kadınlar, istedikleri işleri değil, kadın olmalarından ötürü kendileri için önceden belirlenmiş seçenekler içinden tercih yapmak zorunda kalmaktadırlar. Erkek egemen toplumda, toplumsal cinsiyete bağlı iş bölümü sonucu; teknik, yönetim ve bütünleme gerektiren işlerde kadınlara karşı vize uygulanmaktadır.

Meslek sahibi diğer kadınlar gibi mühendis, mimar ve şehir plancıları kadınların da “kurtulmuş” oldukları varsayımı toplumda yaygın olarak kabul görmektedir. Bu nedenle kadın mühendis, mimar ve şehir plancıların cinsel, fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddete uğrayabilecekleri gerçeği görmezden gelinmektedir. İşini kaybetme kaygısı ya da diğer nedenlerle çoğunlukla gizli kalan bu saldırılardan dolayı kadınlar zarar görmekte ve çözüm konusunda yalnız kalmaktadır.

Aile içindeki cinsiyetçi işbölümü, iş hayatındaki iş bölümüne paralel olarak işlemekte ve birbirlerini beslemektedir. Çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakım işleri ve tüm ev içi işlerinden yalnız kadınların sorumlu tutulması, kadınların istihdama ve toplumsal yaşama katılmalarının önünde engel oluşturmaktadır.

Bakım hizmetlerinin toplumsallaşması amacıyla, bebek bakım üniteleri, kreş ve anaokulları, yaşlı ve hasta bakım evleri, gündüz ve gece bakım evleri ve bakım destek birimleri gibi hizmetler kamusal olarak verilmelidir. İşyerlerinde kreş açılması için yalnız kadın sayısı değil, tüm çalışan sayısı dikkate alınmalıdır. Yasalarda bulunan anne ve baba için ücretli doğum izni ve emzirme izninin ihtiyaçlara göre artırılması ve yine anne ve baba için ebeveyn izninin yasalarla düzenlenmesi, kadınların doğum izni sırasındaki ücretlerinin ve primlerinin tam ve eksiksiz ödenmesi için mücadele edilmelidir.

TMMOB, bağlı oda ve şubelerinin çalışmalarında, toplantılarında, yazılı ve görsel her türlü yayında cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasını sağlamalıdır. Ayrıca kadınların iş hukuku ve kamusal alandaki haklarının neler olduğu konusunda çalışmalar yapmalı ve toplumsal cinsiyet farkındalık eğitimleri düzenlemelidir.

Yeni liberal ekonomi politikalarının hayata geçirilmesiyle birlikte, kazanılmış haklar gasp edilmeye, kamu kurumları özelleştirilmeye, olduğu kadarıyla bile fazla görülerek sosyal devlet anlayışından uzaklaşmaya, iş güvencesini ve sosyal güvenlik hakkını ortadan kaldırmaya yönelik düzenlemeler hayata geçirilmeye başlanmıştır. Kriz bahanesi ile eğitim, sağlık, sosyal güvenlik gibi

hak gaspları meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır. Başta kadınlar olmak üzere, çalışanlar işten çıkartılmakta ya da ücret kesintilerine, güvencesiz çalışmaya, kreşlerinin kapatılmasına, servislerinin kaldırılmasına razı edilmek istenmektedir. Bunlarla birlikte, kadın olmaktan dolayı toplumsal cinsiyetçi işbölümüne maruz kalmakta ve daha düşük ücretle çalıştırılmaktadırlar. Önümüzdeki dönem sermayenin krizi atlamak için öne sürdüğü mekanizma, emeğin daha esnekleştirilmesini getirecektir. Ücretlerin düşürüldüğü, daha esnek çalışma şartlarının getirildiği, denetimsiz, sendikal hakların ortadan kaldırıldığı bir işgücü piyasası hedeflenmektedir.

Kapitalist krizin kadınlar üzerindeki etkisi işsizlik ve yoksullukla sınırlı değildir. Artan yoksulluk ve işsizlik, aile içi şiddeti artırmaktadır. Toplumda şiddet eğiliminin, ekonomik krizle birlikte tırmandığı görülmekte ve şiddetten zarar görenlerin başında kadınlar gelmektedir.

TMMOB üyesi kadınların sorunları, toplumdaki diğer emekçi kesimlerin ve kadınların sorunlarından ayrılamaz bir bütündür. Mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar da giderek daha fazla hak kaybına uğramakta, yasal haklarını kullanmalarının önüne engeller çıkarılmaktadır. Ezici çoğunluğun sendikasız olduğundan hareketle, TMMOB'nin, üyelerinin haklarını koruması ve üyelerinin örgütlenmesini teşvik etmeye yönelik çalışmalar yapması en temel görevlerindedir.

TMMOB, emek örgütleri ile birlikte, çalışanlar arasında bölünme, rekabet yaratan ve iş güvencesini yokeden taşeron çalışma sisteminin yasaklanması, kadın istihdamını, kadının çalışma hayatındaki konumunu, sosyal hak ve güvenceyi olumsuz etkileyen özelleştirmelerin iptal edilmesi, esnek çalışmaya karşı, tam zamanlı, sigortalı, sendikalı çalışma, sigorta primlerinin gerçek maaş üzerinden ödenmesi ve tamamını işverenin ödemesi, krize karşı istihdamı artırmak için iş saatlerinin azaltılması, haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi ve mezarda emeklilik dayatmasının son bulması, kadınlarla erkekler arasındaki ücret farklılığının engellenmesi için eşit (eşdeğer) işe eşit ücret, işsizlik maaşının artırılması ve süresinin uzatılması, daha çok işsizlerin yararlanabilmesi için kapsamının genişletilmesi, işten çıkarılmaların yasaklanması, iş güvencesi, fazla mesai yapma koşullarının daraltılması ve çalışma saatlerinin azaltılmasına paralel olarak fazla mesai saatlerinin de düşürülmesi, bunun çalışanın isteğine bağlı olması ve karşılığının ödenmesi, işyerlerinde gündüz ve özellikle gece çalışmalarında yönetmeliklere uygun servis hizmeti verilmesi, kıdem tazminatı hakkının korunması, "Özel İstihdam Büroları" adı altında kurulmak istenen, kiralık işçi simsarlığının engellenmesi, parasız eğitim, parasız sağlık, tüm çalışan ve emekli üyelerinin maaşlarının, özel hizmet tazminatları ve diğer özlük haklarının, gördükleri eğitimi (lisans, yüksek

lisans, doktora) ve çalışma risklerini yansıtacak şekilde düzenlenmesi için mücadele etmelidir.

Bir taraftan demokratik siyasetin alanını genişletmeye yönelik çabalar sürdürülürken, TMMOB gibi demokratik ve eşitlikçi yaklaşımı olan bir örgütte, TMMOB ve bağlı oda, şube yönetim kurulları, genel kurul delegasyonu ve diğer tüm organlarında kadın temsiliyetini artırabilmek amacıyla, pozitif destek politikaları üreterek, minimum yüzde 35 kadın kotası uygulanmalıdır. TMMOB kadın üyeleriyle ilgili istatistiki bilgiler toplamalı ve bununla ilgili veri tabanı oluşturmalıdır. TMMOB ve bağlı odalarında, bu çalışmaların yürütülmesi için bütçe oluşturmalıdır.

Kadına yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılığın yasa ve yönetmelikler çerçevesinde cezai karşılığının bulunması zorunludur. TMMOB, kadına yönelik suçların yaptırımını sağlamak amacı ile TMMOB Ana Yönetmeliği, Disiplin Yönetmeliği, Onur Kurulu Yönetmeliği'nde, vb. gerekli düzenlemeleri yapmalıdır.

TMMOB'de kadın hareketinin örgüt içinde güçlü ve sürdürülebilir olabilmesi, yatay ve dikey ilişkilerinin kurulabilmesi ve bütün bu çalışmaların sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. TMMOB bünyesinde kurulmuş "Kadın Üye Çalışma Grubu" merkezi bir kadın örgütlülüğü olarak aktif hale getirilmeli, bu grup TMMOB kadın politikalarını üreterek hayata geçirilmesinden sorumlu olmalıdır. Kadın Üye Çalışma Grubu; İKK kadın komisyonları, oda ve şube kadın komisyonlarında çalışan gönüllü kadınlar ve komisyon olmayan odalardan gönüllü kadınlardan oluşur. TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen fakat hayata geçmeyen Cinsiyet Ayrımcılığı Takip Sekreteryası bu grubun bünyesinde oluşturulmalıdır. Sekreteryaya, başvuruların yapılabileceği, ayrımcılığın, taciz ve *mobbing*in takip edileceği, hukuki ve psikolojik destek vererek çözümlerin üretileceği bir birim haline getirilmelidir.

TMMOB'li kadınlar, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde arazi şartlarında daha güvenli ve verimli çalışma koşullarının sağlanması, mayınlı arazilerin ulusal kaynaklarla temizlenerek tarım reformu yapılabiliyor organik tarım için bölge halkının kullanımına açılması, kültürlerin, dillerin ve inançların eşit ve özgür olması özlemiyle, Kürt sorununun demokratik bir şekilde çözüme kavuşturulması ve barışın sağlanması için aktif rol üstlenecektir.

Kadınlar; mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini yürütürken, kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması ve yaşanabilir bir çevre için, bu değerlerin tahribine yönelik tüm politika ve projeleri reddeder.

Sonuç olarak; TMMOB'li kadınlar, TMMOB Kadın MMŞP Kurultayı ile birlikte ortak hareket etme ve dayanışma konusunda büyük mesafe almışlardır. Kadınlar, TMMOB'da toplumsal cinsiyet bilincinin örgüt geneline yayılması ve kurultay kararlarının örgütün tümü tarafından benimsenmesi için çalışacaklardır.

Bu kurultay ile TMMOB'da kadın politikalarının, kadın örgütlenme modelinin oluşturulması ve örgütlülüğünün güçlendirilmesi doğrultusunda önemli bir adım atılmıştır. Bu politikaların hayata geçmesi ancak kadınların örgütlülüğü ve dayanışmasıyla mümkün olacaktır.

KADINLAR ÖRGÜTLÜ TMMOB DAHA GÜÇLÜ

KURULTAY KARARLARI

“MÜHENDİSLİK, MİMARLIK, ŞEHİR PLANLAMA EĞİTİMİNDE CİNSİYETÇİLİK”

Karar Gerekçesi 1 :

Üniversite öncesi eğitimde ve bunu besleyen toplumsal yapıda cinsiyet ayrımcılığı söz konusudur:

- Ders kitaplarında kullanılan dil ve tanımlanan roller cinsiyetçi bir nitelik göstermektedir.
- Toplumda meslek seçiminde cinsiyet ayrımları bulunmaktadır. Toplumda yaygın olarak kadın işi erkek işi ayrımı vardır ve farklı üniversitelerin bulunduğu bazı illerdeki yerel koşullar bu ayrımların keskinleşmesine neden olmaktadır.
- Değişen ekonominin koşullandırdığı cinsiyetçi tercihler bulunmaktadır; bazı mesleklerin ücretlerindeki düşüklük ya da düşme eğilimi bu işleri kadın işleri haline getirmektedir.
- Toplumdaki cinsiyetçi işbölümü, esnek çalışma biçimlerinin de artmasıyla (yarı zamanlı çalışma ve sözleşmeli çalışma gibi) kadınları daha çok bu tür işlere mahkum eder hale gelmektedir.

Karar 1 :

- 1/a-** TMMOB, meslek seçimlerinin cinsiyete göre değil, ilgi, yetenek ve becerilere göre yapılabildiği bir eğitim sisteminin yapılandırılması için kamuoyu oluşturulması yönünde çalışma yapar.
- 1/b** TMMOB, meslek seçiminde bulunacak gençleri mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı mesleklerinin erkek meslekleri olduğu düşüncesinden uzaklaştırmak için, liselerdeki meslek tanıtımlarında TMMOB üyesi kadınların odaları tarafından görevlendirilmelerini sağlar.
- 1/c** TMMOB toplumsal cinsiyet ile ilgili bilinçlendirme çalışmaları ile birlikte, yetenek ve becerilere uygun meslek seçimi yapılabilecek bir eğitim sistemi için ilgili diğer örgütler ile birlikte mücadele eder.
- 1/d** Toplumda, “kadın işi”, “erkek işi” ön yargılarının giderilmesi için, toplumun cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlenmesine katkı sağlayacak çalışmalar yapar.
- 1/e** TMMOB, medyada kadın erkek fırsat eşitliği konusunda pozitif ayrımcılığı destekleyecek eğitim çalışmalarının yapılmasını sağlar.
- 1-f** TMMOB, toplumsal sorumluluk gereği ilk ve orta öğretimde ders kitaplarında kullanılan dilin ve tanımlanmış rollerin cinsiyetçi niteliğinin ortaya konması için toplumsal çıkar doğrultusunda

araştırmalar yapılması ve ortaya çıkan sonuçların yaygınlaştırılması için emekten yana çalışmalar yapar.

1/g TMMOB, ilk ve orta öğretim ders kitaplarında cinsiyet eşitlikçi değişikliklerin yapılabilmesi için kamuoyu oluşturma ve ilgili bakanlık düzeyinde baskı yapma çabalarını destekler.

1/h TMMOB, meslek seçiminde belirleyici olan cinsiyetçi işbölümü ve toplumsal kabullerin değişimi için çeşitli kadın örgütleri ile birlikte çalışmalar yapar.

Karar Gerekçesi 2 :

Üniversite eğitiminin kurgulanmasında cinsiyet boyutu çok az ele alınmaktadır:

- Üniversitede verilen ders başlıkları ve içeriklerine bakıldığında cinsiyet ve cinsiyete bağlı ayrımcılık konularının ders başlıklarına ve içeriklerine çok az yansdığı gözlenmektedir.
- Eğitimde cinsiyetçi bir dil kullanılmaktadır.

Karar 2 :

2/a TMMOB, farklı üniversitelerde verilen derslerin başlıkları ve içeriklerinin incelenerek, eğitimde eril dilin verilerle araştırılması ve değiştirilmesi için çalışmalar yapar.

2/b TMMOB, özellikle mühendislik bölümlerinde alınan sosyal içerikli seçmeli derslerde “toplumsal cinsiyet” konusunun işlendiği ders sayılarının artması için çaba gösterir ve özellikle kadın akademisyenlerle bu konuda işbirliği yapar.

Karar Gerekçesi 3:

Üniversitede akademik kadronun oluşumunda cinsiyetçi ayrımcılık yapılmaktadır:

- Özellikle mühendislik alanında kadın akademisyenlerin sayısı azdır.
- Hem mühendislik, hem de mimarlık ve şehircilik alanlarında üst pozisyonlarda görev alan kadınların sayısı azdır.

Karar 3 :

3/a TMMOB, üniversitelerdeki mimarlık, mühendislik ve şehir planlama bölümlerinde akademik kadronun içinde kadınların sayısal olarak oranlarının, pozisyonlarının ve çalışma koşullarının araştırıldığı çalışmalar yapar.

3/b TMMOB, bu araştırma sonuçlarını üyelerine ve kamuoyuna yaygınlaştırarak, eğitim sırasında rol model olan akademisyenlerin maruz kaldığı cinsiyetçilik konusunda toplumsal farkındalık yaratır.

Karar Gerekçesi 4 :

Öğrenciler eğitim sürecinde cinsiyetçi tavırlar ve koşullarla karşılaşmaktadırlar:

- Kadın öğrenciler barınma koşullarında erkeklerden farklı zorluklarla karşılaşmaktadırlar (yerel ölçekte karşılaşılan zorluklar).
- Derslerdeki ödev ve sorumluluklarda cinsiyetçi işbölümü yapılmaktadır.
- Meslek eğitimlerinde, özellikle staj yeri bulma ve staj yapma sırasında cinsiyetçi tavırlarla karşılaşmaktadır.

Karar 4 :

- 4/a-** TMMOB, üniversitelerde kadınlara yönelik cinsiyet ayrımcılığı, *mobbing*, cinsel taciz ve şiddete karşı kadın akademisyenler ve öğrencilerle beraber çalışmalar yürütür. Bu doğrultuda kadın akademisyen ve kadın öğrencilerle birlikte komisyon vb. yapılar kurar. Üniversite disiplin yönetmeliklerinde cinsiyetçi uygulamalara karşı yaptırımların yer alması için yapılan çalışmalara destek verir.
- 4/b-** TMMOB, staj için öğrenci kabul eden şirketlerin, staja kabul ve staj esnasında cinsiyet ayrımcılığı yapmaması için çaba sarfeder ve şikayetleri göz önüne alarak uyarıda bulunur. Kadın öğrencilerin de ofis dışı alanlarda, pratik çalışmalarda yer almalarını sağlamak için girişimlerde bulunur.
- 4/c-** TMMOB, oda ve şubelerde kurulan öğrenci komisyonlarına kadın öğrencilerin katılımının ve etkinliğinin artırılması için çalışır.
- 4/d** TMMOB, eğitim ile ilgili yayınlarında, cinsiyet ayrımcılığı içeren dil kullanmamalıdır.
- 4-e** TMMOB, anadilde eğitim veren üniversitelerin açılması için verilecek mücadelede yerelmalıdır.
- 4/f** TMMOB, anadilde eğitim veren ilk ve ortaöğretim okullarının açılması için verilecek mücadelede yerelmalıdır.

“CİNSİYETÇİ İŞ BÖLÜMÜ VE İŞYERİ PRATİKLERİ”

Karar Gerekçesi 1 :

Toplumumuzda aileden başlayarak çocuğun yetiştiği tüm evrelerde karşılaştığı rol modeller cinsiyete bağlı işbölümü algısını oluşturmaktadır. Anne yemek yapar, temizlik yapar, çocuk ve yaşlı büyüklere bakar vb. Baba dışarıda çalışır, harcamalara karar verir, otorite kurar gibi. İş hayatında da bilim ve teknoloji, muhakeme ve karar verme, yönetim gerektiren konularda çoğunlukla erkeklerin yer aldığı; detay ve dikkat gerektiren, tekrara ve sabıra dayalı pasif işlerde, ya da pazarlama, sunum gibi işlerde “vitrin” amacıyla kadınların tercih edildiği görülmektedir. Bundan yola çıkarak mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleklerinin öteden beri erkek mesleği olduğu konusunda bir kanı oluşmuş, bunun sonucu olarak da, işe alınırken erkeklerin tercih edildiği görülmüştür. Böylece kadın erkek ayrımı yanı sıra; bu mesleklerin “erkek mesleği” olarak tanınmasından kaynaklı kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının işe girme şansları düşmektedir. TMMOB’nin dava açtığı “erkek mühendisler alınacaktır” gibi ayrımcı ifadelerin kullanıldığı iş ilanları da mevcuttur. İş görüşmelerinde kadınların evli olmaları, çocuklu olmaları gibi konular işe girmelerine engel olabildiği gibi bekâr ya da yeni evli kadınlara belli süre çocuk yapmaması koşul olarak ileri sürülebilmektedir.

Diğer hemcinsleri gibi mühendis, mimar ve şehir plancısı kadınlar da işyerlerinde *mobbing* (psikolojik şiddet ve yıldırma), cinsel, fiziksel ve benzeri şiddete hedef olabilmektedir. İşini kaybetme kaygısı ya da diğer nedenlerle çoğunlukla gizli kalan bu saldırılardan dolayı kadınlar zarar görmekte ve çözüm konusunda yalnız kalmaktadır.

Karar 1:

- 1/a** TMMOB, bünyesinde ve İKK’lardaki Kadın Üyeler Çalışma Grupları koordinatörlüğünde ve TMMOB temsilcilikleri aracılığıyla; Odalarda ise şubelerdeki Kadın Üyeler Komisyonları organizasyonlarıyla kadın ve erkek üyelere “Toplumsal Cinsiyet Farkındalığı Eğitimleri” düzenler.
- 1/** TMMOB, kadın üyelerinin cinsiyet eşitsizliği nedeniyle işyerlerinde yaşadıkları sorunların çözümüne katkı koymak amacıyla ücretsiz danışılacak özel birimler kurar.
- 1/c** TMMOB, İş Hukuku ve kamusal alandaki haklarımızın neler olduğu konusunda bilgilendirmek amacı ile paneller, eğitimler düzenlemek, yazılı ve görsel materyaller bastırmak gibi çalışmalar yapar.
- 1/d** TMMOB, bağlı Oda ve şubelerin çalışmalarında, toplantılarında, yazılı ve görsel her türlü yayın ve broşüründe cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasını sağlar.

- 1/e** TMMOB işverenlerin çalışanlarına cinsiyet ayrımcılığı yapmamaları için mücadele eder. Bu amaçla ilgili yönetmeliklerine üyelerine yaptırımı olan maddeler eklenmesi için çalışmalar yapar.
- 1/f** TMMOB, cinsiyet ayrımcılığına karşı mücadele etme amacıyla, TMMOB Disiplin Yönetmeliği'nin 8. Maddesine "i" bendi olarak "TMMOB, işveren, yönetici veya mesai arkadaşı konumunda olan TMMOB üyeleri tarafından işyerlerinde çalışan kadınlara karşı ve TMMOB Oda üye ve yöneticileri tarafından örgüt çalışmaları içinde bulunan kadın üye ve çalışanlara karşı *mobbing* uygulanması, cinsel tacizde bulunulması veya cinsiyet ayrımcılığı yapılmasına karşı yaptırım uygular" maddesini ekler.
- 1/g** TMMOB, kamu işyerlerinde çalışan kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının erkek meslektaşlarıyla eşit oranda arazi ve işyeri dışı çalışmalara katılmalarının sağlanması ve bu çalışmalardan doğan ek ödemelerden eşit oranda faydalanmaları için çalışmalar yapar.
- 1/h** TMMOB, kamu kuruluşlarındaki kadın mühendis, mimar ve şehir plancıların görevlerindeki konumlarıyla ilgili araştırmalar yapar ve görevlerinde yükselmeleri sırasında maruz kaldıkları cinsiyet ayrımcılığını önlemek üzere gerekli çalışmaları ve yaptırımları yürütür.

Karar Gerekçesi 2:

Kadınlar işe alımlarda ayrımcılık yaşamaktadırlar. İşyerlerinde istedikleri bölümleri değil kadın olmalarından ötürü kendileri için önceden belirlenmiş seçenekler içinden tercih yapmak zorunda kalmaktadırlar. İş görüşmelerinde kadınlara özel yaşantıları hakkında (evlilik, çocuk vs.) sorular yöneltilmektedir.

Karar 2:

- 2/a** TMMOB, iş ilanlarında cinsiyet ayrımcılığı içeren ifadelerin kaldırılması için örnek olur, özellikle meslek odaları bu konuda yaptırım uygular, işverenin bu tutumu üzerine uyarı ve daha sonra da cezai işlem durumuna gidilmesi için çalışmalar yapar.
- 2/b** TMMOB, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 85. Maddesi'ndeki kadınların çalıştırılmasını yasaklayan ağır ve tehlikeli işlerin belirlenmesinde mühendis, mimar ve şehir plancıların çalışma alanları ile ilgili konularda TMMOB' nin müdahil olması için mücadele eder.
- 2/c** TMMOB, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 72. Maddesi'ndeki mesleki çalışma alanlarını cinsiyet açısından daraltan "Maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yer altında veya su altında çalışılacak işlerde on sekiz yaşını doldurmamış erkek ve her yaştaki kadınların çalıştırılması yasaktır" şeklindeki maddenin

cinsiyet ayrımından arındırılması ve bu maddenin “on sekiz yaşını doldurmamış kişilerin çalıştırılması yasaktır” şeklinde düzenlenmesi için çalışır.

Karar Gerekçesi 3:

Aile içindeki cinsiyetçi iş bölümü, iş hayatındaki cinsiyetçi iş bölümüne paralel olarak işlemekte ve birbirlerini beslemektedir. Emeğin yeniden üretimi için çalışan eşin beslenme, bakımı ve ertesi gün işe hazır hale getirilmesi, çocuk, hasta, yaşlı, engelli bakım işleri ve tüm ev içi işlerden yalnız kadınların sorumlu olması, kadınların istihdama ve toplumsal yaşama katılmalarının önünde engel oluşturduğu gibi, çalışan kadınlar açısından, aşırı yorgunluk, sosyal ve mesleki gelişim için vakit ayıramama gibi bir dizi soruna neden olmaktadır. Bu sorunların çözümü ancak bakım işlerinin toplumsallaşması ile olanaklı hale gelecektir.

Karar 3:

- 3/a-** TMMOB, bakım hizmetlerinin toplumsallaşması amacıyla, bebek bakım üniteleri, kreş ve anaokulları, yaşlı ve hasta bakım evleri, gündüz ve gece bakım evleri ve bakım destek birimleri gibi hizmetlerin kamusal olarak verilmesi için çalışmalar yapar ve mücadele verir.
- 3/b-** TMMOB, işyerlerinde kreş açılması için yalnız kadın değil, tüm çalışan sayısının dikkate alınması için mücadele eder.
- 3/c-** TMMOB, yasalarda bulunan anne ve baba için ücretli doğum izni ve emzirme izninin ihtiyaçlara göre artırılması ve yine anne ve baba için ebeveyn izninin yasalarla düzenlenmesi için çalışmalar yapar.
- 3/d-** TMMOB, doğumdan dolayı ücretsiz izne ayrılan kadınların, izinde geçen sürelerine ait emeklilik keseneklerinin işveren tarafından ödenmesi ve bu sürenin emeklilikten sayılması için mücadele eder.

“KAPİTALİST KRİZ VE KADINLAR”

Karar Gerekçesi 1 :

Yeni liberal ekonomi politikaların hayata geçirilmesiyle birlikte, kazanılmış haklar gasp edilmeye, kamu kurumları özelleştirilmeye, olduğu kadarı bile fazla görülerek sosyal devlet anlayışından uzaklaşmaya, iş güvencesini ve sosyal güvenlik hakkını ortadan kaldırmaya yönelik düzenlemeler hayata geçirilmeye başlandı. Krizin patlak vermesi ile birlikte bu hak gaspları meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır. Başta kadınlar olmak üzere çalışanlar işten çıkartılmakta ya da işten çıkartılmamak için ücretlerinde kesintiye gidilmesine, güvencesiz çalışmaya, kreşlerinin kapatılmasına, servislerinin kaldırılmasına, yemeklerinin kesilmesine razı edilmek istenmektedir.

1980'lerden başlayarak uygulanan yeni liberal politikalara, kapitalizmin son krizinin eklenmesiyle, diğer emekçi kesimlerle birlikte mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar da, işsizlik, sosyal hak ve güvenlikten yoksunluk, kuralsız ve fazla çalıştırılma, örgütsüzleştirilme, işgüçlerinin ucuzlatılması gibi sistemsel saldırıların hedefidir. Bunlarla birlikte, kadın olmaktan dolayı toplumsal cinsiyetçi işbölümüne maruz kalmakta ve daha düşük ücretle çalıştırılmaktadırlar. Önümüzdeki dönem sermayenin krizi atlatmak için öne sürdüğü mekanizma, emeğin daha esnekleştirilmesi olacaktır. Ücretlerin düşürüldüğü, daha esnek çalışma şartlarının getirildiği, denetimsiz, sendikal hakların ortadan kaldırıldığı bir işgücü piyasası hedeflenmektedir. Sermaye, hem ucuz işgücü olmasından, hem bakım emeğinden dolayı esnek çalışmaya uygun görerek, kadın emeği üzerine model kurmak istemekte, bunun üzerine bir emek rejimi kurulmaya çalışılmaktadır.

Toplum hızla yoksullaşırken ve iş kayıpları yaşanırken, finans kapital, krizden çıkmak için kendini yeniden yapılandırmaktadır. Krizden kurtulma, sermayenin krizden kurtulması olarak algılanmakta ve bunun faturası başta emekçiler olmak üzere herkese çıkartılmaktadır. Emek piyasasının cinsiyetçi karakteri kriz sürecine de yansımakta, işten çıkarmalarda önce kadınların işine son verilmektedir.

Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik birer hak olmaktan çıkarılarak piyasalaştıkça, mağdur olanlar yine kadınlar olmaktadır. Eşitsizlik, ayrımcılık ve yoksulluğun küreselleşerek derinleştiği dünyamızda istikrar programları adı altında dayatılan özelleştirmeler, kamu harcamalarının daraltılması ve örgütsüzleştirmeye karşı mücadele kadın mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenlerle, kadınlar talepleri etrafında biraraya gelerek mücadele etmek zorundadırlar.

Karar 1 :

TMMOB, emek örgütleri ile birlikte, aşağıda belirtilen talepler için mücadele eder;

- 1/a-** Çalışanlar arasında bölünme, rekabet yaratan ve iş güvencesini yokeden taşeron çalışma sisteminin yasaklanması
- 1/b-** Kadın istihdamını, kadının çalışma hayatındaki konumunu, sosyal hak ve güvenceyi olumsuz etkileyen özelleştirmelerin iptal edilmesi
- 1/c-^(*)** Esnek çalışmaya karşı, tam zamanlı, sigortalı, sendikalı çalışma
- 1/d-** Sigorta primlerinin gerçek maaş üzerinden ödenmesi ve tamamını işverenin ödemesi
- 1/e-** Krize karşı istihdamı artırmak için iş saatlerinin azaltılması, haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi ve mezarda emeklilik dayatmasının son bulması
- 1/f-** Kadınlarla erkekler arasındaki ücret farklılığının engellenmesi için eşit (eşdeğer) işe eşit ücret
- 1/g-** İşsizlik maaşının artırılması ve süresinin uzatılması, daha çok işsiz yararlanabilmesi için kapsamının genişletilmesi
- 1/h-** İşten çıkarılmaların yasaklanması, iş güvencesi
- 1/i-** Fazla mesai yapma koşullarının daraltılması ve çalışma saatlerinin azaltılmasına paralel olarak fazla mesai saatlerinin de düşürülmesi, çalışanın isteğine bağlı olması ve karşılığının ödenmesi
- 1/j-** İşyerlerinde gündüz ve özellikle gece çalışmalarında yönetmeliklere uygun servis hizmeti verilmesi
- 1/k-** Kıdem tazminatı hakkının korunması
- 1/l -** “Özel İstihdam Büroları” adı altında kurulmak istenen, kiralık işçi simsarlığının engellenmesi
- 1/m-** Parasız Eğitim
- 1/n -** Parasız Sağlık

() Karar taslağı 1/c maddesinde kullanılan “esnek çalışma” terimi, gerekçesinden de anlaşılacağı gibi kuralsızlaştırma bağlamında, genel anlamında kullanılmıştır. Örnekleri çok sınırlı olsa da, tam zamanlı, tam ücretli çalışmada, hak kaybı olmaksızın, işyerinde diğer çalışanlarla rekabet yaratılmadan, çalışanın çalışma sürelerini kendisinin belirlemesi gibi özel uygulamaları kapsamamaktadır.*

Karar Gerekçesi 2 :

Kapitalist krizin kadınlar üzerindeki etkisi işsizlik ve yoksullukla sınırlı değildir. Yoksulluk arttıkça, genel olarak artan gerilim ve şiddetten en çok kadınlar etkilenmektedir. Artan işsizlik sonucu ortaya çıkan psikolojik problemler aile içi şiddeti artıracaktır. Yıllardır yaşanmakta olan bölgesel savaş sonucu ortaya çıkan şiddet nedeniyle en çok kadınlar acı çekmektedir. Egemen sistemde, sistemin sürekliliği ancak sistemden zarar görenlerin birbirine karşı kıskırılması

ve yaşadıkları haksızlıklara karşı öfkelerinin birbirlerine karşı yönlendirilmesiyle sağlanabilmektedir.

Toplumda şiddet eğiliminin, ekonomik krizle birlikte tırmandığı görülmekte ve şiddetten zarar görenlerin başında kadınlar gelmektedir. İşyerlerinde işini kaybetme korkusuyla gizlenen ve yaşanmaya devam eden bir duruma dönüşebilen taciz ve hemen hergün haberleriyle karşılaştığımız şiddet, kadınların sınırlandırılmasından, kamusal alandan çekilmesine uzanan çok geniş bir yelpazede toplumsal tahribata neden olmaktadır. Mühendis, mimar, şehir plancısı kadınların, kendilerinin maruz kalıp kalmamalarından bağımsız olarak, taciz ve şiddetin engellenmesi konusunda toplumsal sorumlulukları vardır.

Karar 2:

Mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar, kapitalist krizle birlikte işyerlerinde, evde ve sokakta yoğunlaşarak artmakta olan taciz ve şiddete karşı mücadele ederler.

Karar Gerekçesi 3:

TMMOB üyesi kadınların sorunları, toplumdaki diğer emekçi kesimlerin ve kadınların sorunlarından ayrılmaz bir bütündür. Kriz bahanesi ve sendikal örgütlenme nedeniyle işten çıkartmalara karşı gelişen mücadeleler moral vericidir. Bu mücadeleler içinde beyaz yakalılarının ve kadınların öne çıkmaya başlaması ve kapitalist krizin de etkisiyle kadın ve emek hareketleri arasındaki yakınlaşma, mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar açısından önemli gelişmeler olarak değerlendirilmektedir.

Karar 3:

- 3/a-** TMMOB, grev ve direnişte olan işçilere maddi ve moral destek verilerek dayanışmanın sağlanması amacıyla, tüm oda, şube, temsilciliklerinde, üye tabanında yaygınlığı ve sürekliliği olan çalışmalar yapılması ve bu çalışmalarda gönüllü kadın ve diğer üyelerinin sorumluluk almalarını sağlayacak mekanizmalar kurar.
- 3/b-** TMMOB kadın çalışma ve mücadelesinde, sendikalarla, emek ve kadın hareketiyle dayanışma içinde olur.
- 3/c-** Örgütsel bağımsızlığını koruma amacıyla AB ve tüm emperyalist fonlu projelerde yer almaz.
- 3/d-** Emek ve demokrasi mücadelesi veren kadınlar üzerindeki baskı ve şiddete (asılsız suç isnadı, gözaltı ve tutuklama, gözaltı ve tutuklulukta taciz, psikolojik, fiziksel, cinsel ve benzeri) karşı, emek örgütleri ve kadın hareketleri ile dayanışma içinde olur.
- 3/e-** TMMOB, kriz ve yeni liberal politikalarla kadınların daha çok eve çekilmelerinin, farklı ülkelerdeki örnekleriyle birlikte bütünsel olarak değerlendirildiği çalışmalar yapar.

Karar Gerekçesi 4:

Diğer çalışanlar gibi, mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar da giderek daha fazla hak kaybına uğramakta, yasal haklarını kullanmalarının önüne engeller çıkarılmaktadır. Ezici çoğunluğun sendikasız olduğundan hareketle, TMMOB'nin üyelerine sahip çıkması, haklarını koruması ve üyelerinin örgütlü davranışını sağlaması en temel görevlerindedir.

Karar 4:

- 4/a-** TMMOB, üyelerinin ve tüm ücretli çalışanların sendikalı olması için hukuki çalışmalar da içinde olmak üzere, emek örgütleri ile birlikte mücadele eder.
- 4/b-** TMMOB, işyerlerinde üyelerinin karşılaştığı işsiz bırakılma, sürgün, taciz, meslek dışı çalıştırılma (işçilerin tuvalette geçen sürelerin kaydı) gibi pek çok sorundan haberdar olabilecek, onların haklarını koruyacak, çalışmalarından üyelerini haberdar edebilecek ve geri besleme ile kendini geliştirecek işyeri ve bölge temsilciliklerini, kapsayıcı ve demokratik yöntemle kurar.
- 4/c-** TMMOB, üyelerinin iş sözleşmelerinde bulunabilen ve yasal olmayan "fazla mesai ücreti almayacağım" ve "sendikalı olmayacağım" ibarelerinin kaldırılması için hukuksal ve örgütlü mücadele verir. Bu mücadelede, işe alınmama ya da işsiz bırakılma tehdidi ile bu kısıtlara imza atmak zorunda kalmış olan üyelerini ifşa etmez, onları işverene karşı korur. Üyelerinin iş sözleşme şartlarını belirlemek üzere sorumluluk alır.
- 4/d-** TMMOB, işten çıkartılan üyelerine hukuki ve moral destek sağlamak amacıyla tüm örgütte yaygın mekanizmalar kurar.
- 4/e-** TMMOB, örgütlü olduğu tüm oda, şube, temsilciliklerde, ekonomik krizin nedenlerinin anlaşılması ve krizin yükünün üyelerinin ve diğer emekçi sınıf ve tabakaların sırtına yıkılmaması amacıyla, panel, forum, atölye vb etkinlikler düzenler. Bu toplantılara, üyelerinin katılımının sağlanması için gerekli çalışmaları yapar.
- 4/f** TMMOB, Kadın istihdamının devlet tarafından teşvik edilmesi, iş bulma kurumlarının istihdam konusunda kadınlara öncelik tanınması için çalışmalar yapar.
- 4/g** TMMOB, 20 yıllık savaş, göçle oluşan çarpık kentleşme ve gecekondulaşma kadın ve çocuklar için güvenli olmayan mekanlar yaratmıştır. Bu durumdan zarar gören insanların rehabilitasyonları ve sağlıklı kentleşmeye yönelik projelerin hayata geçirilmesinin devlet politikası haline gelmesi için mücadele eder.

“TMMOB’DE KADIN ÖRGÜTLENMESİ”

Karar Gerekçesi 1:

Demokratik siyasetin alanını genişletmeye yönelik çabalar bir taraftan sürdürülürken, TMMOB gibi demokratik ve eşitlikçi yaklaşımı olan bir örgütün organlarında kadın temsiliyetini artırabilmek, kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının görevi olarak kabul edilmelidir.

Karar 1:

TMMOB ve bağlı Oda/Şube Yönetim Kurulları, Genel Kurul delegasyonu ve diğer organlarda kadın temsiliyetini artırabilmek amacıyla pozitif destek politikaları üreterek minimum %35 kadın kotası uygulanır.

Karar Gerekçesi 2:

Birleşmiş Milletler kadına yönelik şiddeti “Cinsiyete dayalı ve kadınlarda fiziksel, cinsel, psikolojik herhangi bir zarar ve üzüntü sonucunu doğurmaya yönelik özel yaşamda veya kamu yaşamında gerçekleşebilen her türlü davranış, tehdit, baskı yapılması veya özgürlüğün keyfi biçimde engellenmesi” olarak tanımlıyor. Bu doğrultuda kadına yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılığın yasa ve yönetmelikler çerçevesinde cezai karşılığının bulunması zorunludur.

Karar 2:

TMMOB Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı’nda kurulan “Kadın Mevzuatı Çalışma Grubu”nun kadına yönelik suçlara yaptırım uygulamak amacıyla Disiplin Yönetmeliği ve Onur Kurulu Yönetmeliği’nde yapacağı düzenlemeler ve kadına yönelik ayrımcılığı ortadan kaldırmak için ana yönetmelik ve ilgili diğer yönetmeliklerde yapacağı çalışmalar TMMOB 41. Olağan Genel Kurulu’na sunulur.

Karar Gerekçesi 3 :

TMMOB’de kadın hareketinin örgüt içinde güçlü ve paylaşılabılır olabilmesi, yatay ve düşey ilişkilerinin kurulabilmesi ve bütün bu çalışmaların sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Karar 3:

3/a- Oluşturulacak TMMOB Kadın Üye Çalışma Grubu içinde; kadın meslektaşların sorunlarını ve şikayetlerini takip edecek, gerekli yerlere iletip sonuçlandıracak, davalar açılmasını sağlayacak bir alt komisyon veya masa oluşturulmalıdır.

3/b- TMMOB bünyesinde oluşturulmuş, fakat aktif çalışma göstermeyen “Kadın Üye Çalışma Grubu” aktif hale getirilerek, TMMOB

içerisinde, kadın politikaları üreterek hayata geçirmekten sorumlu merkezi bir kadın örgütlülüğü oluşturulur. TMMOB kadın çalışmalarına ilişkin kararlar bu çalışma grubu tarafından alınır. Çalışma Grubu, İKK ve Oda Komisyonlarında çalışan gönüllü kadınlardan oluşur. TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen fakat hayata geçmeyen Cins Ayrımcılığını Takip Sekreteryası, bu grubun bünyesinde oluşturularak, başvuruların yapılabileceği, ayrımcılığın, taciz ve mobbingin takip edileceği, çözümlerin üretileceği birimler haline getirilir.

- 3/c-** TMMOB, tüm İKK'larında kadın komisyonlarının oluşturulması, bağlı Oda Merkezlerinde ve Şubelerinde kadın komisyonlarının oluşturulması yönünde çalışmalar yapar.
- 3/d-** TMMOB kadın üyelerin bilgilenme ve iletişim ağının güçlendirilmesi sağlamak amacı ile yayınlarında ve web sayfalarında kadın üyelerine özgü düzenlemeler yapar.
- 3/e-** TMMOB kadın üyeleri ile ilgili istatistik bilgileri toplar ve bununla ilgili veri tabanı oluşturur.
- 3/f-** TMMOB kendi bünyesindeki kadın çalışmaları ve diğer örgütlerle birlikte yapacağı çalışmalar ve dayanışmalar için bütçe ayırır.
- 3/g** Kadın çalışmalarının sürekliliğini sağlamak ve kadın politikalarının üretilmesi ve yaygınlaştırılması için TMMOB Kadın Kurultayı iki yılda bir yapılır.
- 3/h** TMMOB düzenlediği toplantı, eğitim vb çalışmalara kadın katılımını artırmak için, çocuk bakımını üstlenen organizasyonlar yapmalıdır.
- 3/i** TMMOB, ismini 1998'de alınan karar gereği, "Türkiye Mühendis Mimar Odaları Birliği" olarak değiştirmek için gerekenleri yapmalıdır.

Ek-5

BASIN AÇIKLAMASI

ELEKTRİK ZAMMI 1 TEMMUZ'DAN İTİBAREN OTOMATİK!

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) 6 Haziran 2008 tarihinde, kamunun toptan elektrik ticaret şirketi Türkiye Elektrik Ticaret A.Ş'nin (TETAŞ) satış fiyatlarına % 12,7 oranında zam yapılmasını onayladı.

Tüketicie elektrik satan Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş'nin (TEDAŞ) elektriğe % 30 oranında zam yapması bekleniyor.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Yasası'yla, kamu tarafından düzenlenen bir elektrik piyasası yapısından vazgeçilip, piyasa kurallarının geçerli olduğu rekabetçi, serbest bir elektrik piyasası yapısına dönülmüştür.

Yasa ile, merkezî bir plânlama yapısından vazgeçilip, piyasa katılımcılarına dayalı, dağınık bir yönetim anlayışı öngörülmektedir. Bu anlayışa göre, rekabetçi bir elektrik piyasası oluşması, rekabet ortamında, güvenilir ve ucuz elektrik elde edilmesi beklenmiştir. Bunun aldatmaca olduğu yaşananlarla görülmüştür.

Özel şirketlerin güvenilir ve ucuz enerji sağlamadığı, devletten daha fazla fırsat ve olanak talep ettikleri, 1 Temmuz 2006 tarihinde 13 ilimizin karanlıkta kalmasıyla ortaya çıkan gerçeğe görülmüştür. Tarife değişikliği gerekçesiyle, fahiş fiyatla elektrik satmayı hedefleyen elektrik üreticileri, o akşam santrallerini devre dışı bırakıp, arz güvenliğini tehlikeye atarak kendi çıkarları için bir gecede kamu kaynaklarını kendi kasalarına aktarıp, dağıtım şirketlerini borçlandırmışlardır.

3 Kasım 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği" (DUY) ile elektrik piyasasında oluşturulan "**sanal piyasa**", 1 Ağustos 2006 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuştur.

Dengeleme ve Uzlaştırma Sistemi denilen karaborsa ile 2007 yılında ortalama fiyat 19 Ykr'yi aşmıştır.

Yüksek Planlama Kurulu'nun (YPK) 14 Şubat 2008 tarihli kararıyla (maliyet bazlı fiyatlandırma mekanizması) elektrik zammı otomatige bağlanarak, elektrik fiyatlarının, 1 Temmuz, 1 Ekim, 1 Nisan tarihlerinde, yılda 3 kez ayarlanacağı belirlenmiştir.

Bu sistem sonucunda, uluslar arası piyasalarda en önemli maliyet girdisi olarak aşırı yükselen petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki yükselişin otomatik olarak elektrik fiyatlarına yansıtacağı görülmektedir. Ayrıca YPK kararına konulan bir maddeye göre de, enerji KİT'lerinde maliyet artışı olmasa da yıllık kâr ya da faiz

dışı fazla hedeflerinden önemli sapma olmasını önlemek için zam yapılabileceği belirtilmektedir.

AKP Hükümeti döneminde kamuya enerji alanında yatırım yaptırılmazken, serbest piyasa mantığı içinde açıklanamayacak olan şirketlerin kar garantili elektrik üretme dayatmasına teslim olunmuştur. Otomatik fiyatlandırma kararıyla, yatırım yapmayarak elektrik fiyatlarının fahiş düzeylere çıkmasına neden olan şirketler lehine kararlar alınmıştır.

AKP Hükümeti'nin "yeni yıl armağanı" olarak elektriğe yaptığı yüzde 20 düzeyindeki zam bile kısa sürede yetersiz hale gelmiştir. Ancak otomatik fiyatlandırmaya geçişin ardındaki temel neden kamunun bu yükü kaldıramaz hale gelmesi değil, dağıtım özelleştirilmelerinin yapılacak olmasıdır. Şirketlere sorunlu değil, kar garantili bir yapılanma teslim edilmek istenmektedir.

Yapılan zamlar halen kamu elindeki dağıtım şirketlerinin borçlarının özelleştirmeden önce temizlenme niyetiyle sınırlı değildir. Dağıtım özelleştirmeleri için öngörülen 5 yıllık geçiş süreci boyunca halkın cebinden şirketlere kar garantisi sağlanmaktadır.

Kamu elindeki şirketlere maliyet bazlı denilen otomatik fiyatlandırma ile son kullanıcıya yansıtacak zamları yapmaları öngörülürken, şirketlerin üretimlerinde nedense maliyet bazlı fiyatlandırma değil, borsa sistemi devam ettirilmektedir. Bu borsa hep en yüksek fiyattan işlem gören bir borsa şeklinde yapılandırılmıştır.

Bu zamlarla birlikte zaten yüksek düzeyde seyreden elektrik üretim fiyatları daha da yükselecektir. Elektrik üretimindeki doğalgazın payı dikkate alındığında bu durumun tüketiciler açısından yaratacağı sonuç açıktır.

Kararla birlikte EÜAŞ ve TETAŞ için de otomatik fiyatlandırma öngörülmesi, kamunun DUY'daki fahiş fiyatlara müdahalesinin de ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir.

AKP Hükümeti'nin "Enerji Planı", 28 Nisan 2008 tarihli Niyet Mektubu ile IMF'ye sunulmuş, IMF İcra Direktörleri Kurulu'nca onaylanmıştır.

Söz konusu plan gereği;

- 1- Son kullanıcı elektrik tarifelerinin ayarlanması;
- 2- Girdi maliyetlerindeki değişimlerin fiyatlara otomatik olarak yansımalarını temin edecek bir fiyatlandırma mekanizmasının uygulanması;
- 3- Belediyelerin gecikmiş borçlarının çözümlenmesi ve
- 4- Sektöre ilişkin özelleştirme stratejisinin hızlı bir şekilde yeniden hayata geçirilmesi karar alınmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından yapılan özelleştirme ihale ilanları ile Başkent Dağıtım ve Sakarya Dağıtım bölgelerinin ihalelerine son

teklif verme tarihi 10 Haziran 2008, Meram ve Aras Dağıtım A.Ş'lerin özelleştirme ihalelerine son teklif verme tarihi 15 Temmuz 2008 olarak belirlenmiştir.

AKP hükümeti ülkemizi kapitalist küreselleşmeye eklemeye doğrultusunda, küresel aktörlerin-sermayenin yeni düzenine uygun, yeniden yapılandırma politikalarını, hızlı bir değişim sürecini hayata geçirmektedir.

Doğumundan ölümüne kadar her insan için gerekli olan enerji, öncelikle yaşam hakkı, insan hakkıdır. Kamusal alanların tasfiyesi, özelleştirmeler yoluyla sermayeye kaynak aktarılması halka ihanettir.

Enerji alanındaki açmazdan yalnızca konutlar değil, sanayi de büyük ölçüde etkilenecektir. Dünyadaki krizle paralel olarak düşünüldüğünde bu Türkiye ekonomisi açısından ağır sonuçlar yaratacaktır.

AKP Hükümeti'nin aracı olduğu neo-liberal uygulamalara, küreselleşmeye, emperyalizme karşı, tüm sektörlerde olduğu gibi enerji sektöründeki talana karşı duracağız, kamunun, halkın yararına politikaların hayata geçirilmesi için meşru mücadelemizi sürdüreceğiz. 11.06.2008

TMMOB

Elektrik Mühendisleri Odası

İstanbul Şubesi

36. Dönem Yönetim Kurulu

Ek-6

BASIN AÇIKLAMASI

HAYAT TV’NİN KAPATILMA KARARI, SİYASİ İKTİDARIN DEMOKRASİ ANLAYIŞININ AYNASIDIR

İşçilerin, aydınların, sanatçıların, kadınların, gençlerin, sendikacıların, demokratik kitle örgütlerinin, meslek örgütlerinin, çevre, barış, demokrasi ve insan hakları savunucularının desteği ile 17 Kasım 2007’de “Hayatın Tüm Renkleri” sloganıyla yayın hayatına başlayan Hayat TV’nin frekansı, hiçbir mahkeme kararı olmadan sadece İçişleri Bakanlığı ve RTÜK’ün, TÜRSAT’ı “uyarmasıyla” kapatıldı. Keyfi olarak yapılan bu haksız uygulamayı kınıyor ve basın yayın organlarının önündeki engellerin kaldırılmasını, iktidarın borazanlığını yapmayan muhalif yayın kuruluşlarına karşı uygulanan baskıcı ve sansürcü girişimlerin son bulmasını, halkın haber alma ve kendini ifade etme özgürlüğünün Anayasal bir hak olarak kesintisiz sağlanmasını istiyoruz.

Sahibinin sesi olmak yerine, halkın sesi olma yolunda çaba sarf eden ve yayın faaliyetine başladığı günden bu yana; ekranını toplumsal muhalefetin sesini duyurma talebine açık tutan Hayat Televizyonu’nun kapatılması kararı, "basını susturma girişimi" olarak değerlendiriyoruz.

AKP Hükümeti bir yandan sadece kendinin işine yarayacak “demokrasi şampiyonluğu”na soyunurken diğer yandan kararlı bir biçimde kendi kontrolündeki yayın organları dışında, hiçbir yazıya, çizgiye, sese ve görüntüye izin vermeme tutumunu sürdürmektedir. Hayat TV’nin kapatılma kararı, siyasi iktidarın demokrasi anlayışının aynasıdır

Bugüne kadar özelleştirmelere, iş cinayetlerine, "kentsel dönüşüm" adı altında yürütülen rant yağmasına, emekçiler üzerindeki baskılara, çevre katliamlarına tutarlı ve bilimsel yayıncılık anlayışıyla karşı çıkan Hayat Televizyonu’nu yayının hukuksuz olarak kesilmesinin tek gerekçesinin bu TV kanalının yayın hayatının başından itibaren sürdürdüğü muhalif yayın çizgisi olduğunu düşünüyoruz

Yayın politikasını neo-liberal kapitalist saldırıya karşı düzleme oturtan Hayat TV’nin, sermaye, güç, iktidar ilişkilerinden bağımsız olarak toplumsal muhalefeti yansıtan ve kamuoyunun özgür habercilikle buluşmasını sağlayan bir ortam olarak, Türkiye yayın ağı içinde önemli bir işlev üstlendiğine inanıyoruz. Halktan ve emekten yana taraf olarak ülkemizde uygulanan yeni-liberal politikalara karşı duruşunu yüksek sesle dile getiren Hayat TV ekranının karartılması kabul edilemez.

Uluslararası sermayenin halkımızı yoksulluk ve yoksunluğa mahkum eden politikalarının son ve en önemli savunucusu olan AKP iktidarına karşı odamız, halktan, emekten, demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesinden ve örgütlenme özgürlüğünden yana taraf olmaya devam edecektir.

Bundan dolaydır ki;

Bu uygulamanın altında imzası bulunan İçişleri Bakanlığını, RTÜK ve TÜRKSAT'ı bu hukuk dışı tutumdan derhal vazgeçmeye çağırıyoruz.

Siyasi iktidarı uyarıyor; Hayat TV'ye uygulanan hukuksal dayanaktan uzak kapatma kararına yönelik yanlış ve yanlı kararlarını düzeltmeye davet ediyoruz.
23 Temmuz 2008

**Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
36. Dönem Yönetim Kurulu**

Ek-7

BASIN AÇIKLAMASI

ZAM YAPARAK ENERJİ TASARRUFU DAYATMASINA SON!

YAŞAM KALİTEMİZDEN TAVİZ VERMEDEN, DAHA DÜŞÜK ENERJİ KULLANIMI MÜMKÜNDÜR!

Enerjinin büyük bir kısmı fosil yakıtlardan elde ediliyor. Ama yakın gelecekte fosil kaynakların tükeneceği bilinmektedir. Ekolojik dengenin alarm vermesi, tükenen enerji kaynaklarımızın yanında bir başka tehlikeyi oluşturmaktadır. Enerji talebinin her yıl artan oranda yükselmesi ve dolayısıyla maliyetlerin artması enerji açısından bizleri dönülemez noktalara getirmektedir.

Çağımızda enerjiye ulaşmak en doğal insani ihtiyaçlardan biridir. Ekonomik/sosyal kalkınma ve insanca yaşam için; güvenilir, ucuz ve temiz enerji arzı günümüzün en önemli sorunu haline gelmektedir. Dünya’da halen 1.6 milyar insanın (yüzde 25.1) enerjiden yararlanma olanağına sahip olmadığı bilinmektedir.

Ülkemizin harcadığı enerji, 2007 yıl sonu itibariyle 100 milyon ton petrol eşdeğerini (MTep) aşmaktadır. Eldeki veriler ülkemizdeki enerji tüketim artış hızının AB ve OECD ülkelerinin enerji tüketim artış hızının iki katından fazla olduğunu göstermektedir.

Enerji yoğunluğu; Bir birim iş ya da hizmet üretiminde sarf edilen enerji bedelinin, ürünün toplam giderleri içindeki oranı olarak tanımlanmaktadır. Bugün Türkiye’de enerji yoğunluğu 0,38 TEP/1000USD’dir (TEP: Ton Eşdeğer Petrol: 1 tep = 11.626 kWh dir) Kişi başına tüketim ise 1,06 TEP’e karşılık gelmektedir.

Görüleceği gibi üretilen hizmet veya ürünün maliyetlerindeki enerji oranını (yoğunluğunu) aynı işi yaparak düşürmek enerjimizi daha verimli kılmanın en önemli yollarında biri olmaktadır. OECD ülkelerinde enerji yoğunluğu 0,19 TEP/1000USD iken, kişi başına enerji tüketimi 4,68 TEP’dir. Dolayısıyla enerji yoğunluğumuzu daha aşağı seviyelere düşürürken, kişi başına düşen enerji tüketimimizi artırmalıyız.

Enerji Verimliliği Yasası 2007 yılında, Enerji Kaynakları ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik ise 25 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girdi. 2008 yılı "Enerji Verimliliği Yılı" ilan edildi. Enerji verimliliği gibi yaşamsal önemdeki bir konunun gündeme getirilmesindeki yoğun çaba toplumsal duyarlılığın gelişmesi açısından son derece önemli olmakla birlikte; enerji özelleştirmelerinin hız kazandığı döneme rastlaması ve ele alınış şekli, enerji

alanındaki serbest piyasa uygulamalarıyla olan bağıını da sorgulamayı gerektiriyor.

Enerji Bakanı Hilmi Güler 2009 Bütçe konuşmasında, "Halen dışa bağımlılık oranımız %74'ler seviyesinde olup, üretim planlamasının gerektirdiğı yatırımlar için tedbir alınmaz ise bunun %80'lere yükselme eğiliminde olduğı görülmektedir" demektedir. Ancak, serbest piyasada özel şirketlere lisans verilmeye başlandığı 2002 yılında 31.346 MW olan elektrik kurulu gücümüz 9 bin MW artabildi. Artışın büyük kısmı 2002 öncesi yapılan anlaşmalardan dolayı kamunun olup, özel sektörün yatırımı ise sadece ve sadece 3.094 MW'dır. Bu hükümet döneminde kamu eliyle yatırım yapılmazken, özel sektör de yatırım yapmamıştır. Belirlenen talep artışı 13 bin MW, açık 4 bin MW'dır.

Bugün elektrik arz güvenliğimiz tam bir bıçak sırtında gitmektedir. Her yıl % 7-8 oranında enerji talep artışıyla karşı karşıya kalan ülkemizi bu kış aylarında son küresel ekonomik kriz "kurtarmıştır". Krizle birlikte talep artışı durmuş, hatta %3-4 oranında düşüş göstermiştir. Bu durum, enerji açığı açısından bizleri kurtarmamaktadır. Bıçak sırtı durum sürmekte, yatırımlar olması gereken düzeyde sürmemektedir.

Arz güvenliğinin tehlikeli boyutta olduğı bir süreçte mevcut enerjimizi yaşam kalitesinden taviz vermeden verimli olarak kullanmak önem arz etmektedir.

TMMOB'ye bağılı odaların uzmanlık alanlarında karşı çıkmadığı yasalardan biri Enerji Verimliliğı Yasası'dır. Odalarımız, 5627 sayılı Enerji Verimliliğı Yasası'nı desteklerken, Yasanın Odalara verdiğı sorumluluk ve görevleri yerine getirmek üzere çalışmalar yürütmektedir. Odalarımız "kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü" olma bilinciyle; Elektrik İşleri Etüt İdaresi'nde özverili ve iyi niyetli çabalar ile hazırlanan yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında "art niyetli", "kar mantıklı", "piyasacı" yaklaşımların egemen olmaması için çaba sarf etmektedir.

ENERJİDE OTOMATİK FİYATLANDIRMA MEKANİZMASI AÇIK BİR SOYGUNDUR

Ancak, otomatik fiyatlandırma, dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi, nükleer enerji santrallerinin her şeye rağmen kurulmak istenmesi, doğal anlaşmalarının ve dışa bağımlılığın sürdürülmesi ve daha birçok nedenden dolayı, elektriğın "yeterli, kaliteli, kesintisiz, ucuz ve çevreyle uyumlu bir biçimde kullanıma sunulması" savlarıyla yürürlüğe konulan Elektrik Piyasası Yasası'nın öngördüğü piyasa sistemi giderek derinleştirilmektedir. Son 20 yıldır sürdürülen piyasalaşma sürecinin ülkemizde elektrik alanında yarattığı sonuca baktığımızda, iddialarla derin çelişkiler oluşturan bir manzara ile karşı karşıya olduğumuz ortadadır. Son iki yıldır kendini hissettiren ve giderek artış gösteren "elektrik arz güvenliği" ve "fahiş fiyat uygulaması" sorunları bu sürecin ürünüdür.

Elektrik fiyatları sürekli zam yapılacak bir sistem içine sokuldu. Bugün ülkemizdeki elektrik enerjisi piyasasında özellikle üretim alanındaki yatırımlar da, birincil kaynakların kullanımının planlanması da dahil olmak üzere her şey tamamen özel sektörün insafına terk edilmiş durumda. Şimdi ülkemizde vatandaşa diğer kamu hizmetlerinde olduğu gibi elektrik için de daha yüksek para ödeme bilinci ve çeşitli kampanyaların da yardımıyla verimlilik ve tasarruf kavramları aşılıyor. Böylece şaşaalı enerji verimliliği yılı etkinlikleri de muazzam zamlarla taçlandırılmıştır. Tersinden söyleyecek olursak, enerji ne kadar pahalılaşır, tasarruf bilincinin de o denli artmış olacağı düşünülüyor. Ki, Enerji Bakanı Hilmi Güler; 21 Aralık 2008 günü yaptığı açıklamada, "Hedefimiz yüzde 20 verimlilikti. Bunu çok aştık. Kadınlarımız, çok dikkatli davrandı, onlara minnet borcumuz var" derken, bu düşüşün verimlilikten çok zamlardan ve krizden kaynaklandığını itiraf etmek istemiyor.

TEDAŞ 2007 yılı rakamlarına göre 24.681.455 mesken sayısı, 36.475.825 GWh mesken enerji kullanımı, 1.408 kWh mesken başına yıllık tüketim, 117,33 kWh mesken başına ortalama aylık tüketim hesaplanmaktadır. Türkiye’de mesken başına düşen ortalama insan sayısı üçtür. Dolayısıyla üç kişilik bir ailenin asgari yaşam standartlarına göre kullanması gereken aylık tüketim bedeli 174 kWh olması gerekirken bu rakamının aşağısında kullanıldığını görmekteyiz. Bu nedenle elektrik enerjisinin kullanımı teşvik edilmesi gerekirken, (Avrupa ülkelerinde kişi başına düşen elektrik miktarı 6000 kWh iken, Türkiye’de 2000 kWh’dir). "Tasarruf" adı altında kendi yanlış politikalarına alet edilen insanlarımızın karanlıkta yaşaması istenmektedir.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI

Her yıl ocak ayının ikinci haftasında kutlanan Enerji Verimliliği Haftası’nda, verimlilik ve tasarrufun "piyasalaştırma ve pahalı enerji" uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikalardan vazgeçilmesini talep ediyoruz. Enerji verimliliği ve tasarrufu konusunun tam tersine kamu hizmeti anlayışı ile ele alınması ve kamu yararı çerçevesinde toplumsal bilincin yükseltilmesi gerekmektedir.

İhtiyaçlarımızı karşılayabilmek için enerji yatırımları öncelikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere, kamu tarafından planlanarak yapılmalıdır. Enerji iletim ve dağıtım hatlarındaki % 14’ün üzerinde olan kayıp ve kaçaklar azaltılmalıdır.

Türkiye’de lamba üreten tek bir fabrikanın bile bulunmadığı ortamda göstermelik kampanyaların ötesinde verimliliğin gerçek ekonomik çözümlerle birlikte ele alınması da temel bir zorunluluktur. Türkiye’nin eski tip, çok enerji tüketen cihazlarla çöplük haline getirilmesine göz yumulmamasını, bir an önce enerji verimliliği standartlarının yerleştirilmesi ve gerekli mevzuatın yürürlüğe konulmasını, ciddi bir denetim yapısının

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi 36. Dönem Çalışma Raporu

sağlanmasını istiyor ve tasarruflu lamba kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak dar gelirli yurttaşlara ücretsiz lamba dağıtımı yapılmasını ve asgari yaşam standardına uygun elektrik miktarının ücretsiz verilmesini öneriyoruz. 16 Ocak 2009.

Erhan Karaçay
Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

İlter Çelik
Makina Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi

Ek-8

BASIN AÇIKLAMASI

ÜYELERİMİZ MEHMET YEŞİLTEPE VE ABDÜSELAM SULTAN SERBEST BIRAKILSIN

Üyelerimiz (20765 oda sicil numaralı) Mehmet Yeşiltepe ve (38910 oda sicil numaralı) Abdüselam Sultan, 27 Nisan tarihinde Bostancı operasyonu ile eşzamanlı yapılan operasyonlarda gözaltına alınmış ve ardından tutuklanmışlardır. Üyelerimizin tutukluluk hallerine itiraz edilerek tahliye edilmeleri isteği, 8 Mayıs günü, “Delil toplanma aşamasında bulunduğundan, ayrıca olayın toplumda meydana getirdiği büyük sarsıntı ve infial de nazara dikkate alınarak” reddedilmiştir.

AKP siyasal iktidarının yürüttüğü neo-liberal programlarla halkın en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hale geldiği bu günlerde, bu sürece karşı verilen tepkiler; tırmandırılan anti-demokratik uygulamalarla etkisizleştirilmeye çalışılıyor.

Uzun süredir ülkemizde muhalif kimlikli insanlar, aydınlar, bilim insanları sindirilmeye çalışılıyor. Daha 3 gün önce kaybettiğimiz topluma mal olmuş kimliği olan Türkan Saylan’ın da evinin basılarak aranması, bu baskıların bir biçimini gözler önüne sermektedir.

Bilindiği gibi her 1 Mayıs öncesinde yapılan operasyon ve gözaltılar 2009 yılında da tekrarlanmıştır. 27 Nisan tarihinde gerçekleştirilen operasyonlar sırasında Bostancı’da bir çatışma yaşanmış; üzücü ve sarsıntı yaratan ölüm ve yaralanmalara yol açmıştır.

Her türlü şiddete karşı olduğumuzu belirtirken; Bostancı operasyonunun toplumda yarattığı “sarsıntı ve infial” gerekçesiyle üyelerimizin tutukluluk hallerine yapılan itirazlar reddedilmiştir. Hukukta Masumiyet karinesi söz konusudur, kimse yargılama süreci sona ermeden suçlu ilan edilemez.

Üyelerimizin her ikisi de basın-yayın işlerinde çalışan, yerleri ve adresleri belli olan, delil karartma ihtimalleri bulunmayan kişilerdir. Aylardır teknik takip altında tutuldukları açıklanan üyelerimizin gerektiğinde bilgilerine başvurulması çok kolay olduğu halde sabaha karşı yapılan operasyonlarla ve adeta suçlu ilan edilerek gözaltına alınmaları, tutukluluk hallerinin kendilerinin yaratmadığı “infial” nedeniyle devam ettirilmesinin, toplum vicdanını zedelediğini düşünmekteyiz.

Üyelerimizle ilgili tutuklanma sonrasında yapılan açıklamalar, basına servis edilen gayri resmi bilgiler ve kimi basın yayın organlarının sorumsuz yayınları da

bu hukuksuzluk ve peşinen suçlu ilan etme tutumunu devam ettirmiş, son yıllarda giderek artan bu uygulamalara bir yenisi daha eklenmiştir.

Süren bir yargılama hakkında görüş belirtmenin suç sayıldığı, kimi insanlar hakkında bu yönde soruşturmaların açıldığı bir süreçte, meslekleri, işyerleri ve evleri belli olan insanların bilinmeyen odakların kamuoyuna servis ettikleri uydurma bilgilerle yargı süreci tamamlanmadan mahkum edilmelerinin; üyelerimizin kişilik haklarını ve savunma haklarını tahribata uğratacağı şüphesindeyiz.

Üyelerimiz çalıştıkları işlerini kaybetmek durumuyla karşı karşıya kalmışlardır. Ayrıca ailesi tarafından belirtilen raporlarda, halen tedavisi süren hastalıkları (Boyunda ve belde fitik, dalak büyümesi, hayati tehlike arzeden beyinde su toplaması denilen Hidrosefali hastalığı*) mevcut olan Mehmet Yeşiltepe için tutukluluk hali aynı zamanda yaşamsal bir konudur ve telafisi mümkün olmayan ciddi sonuçlara yol açacağı endişesini taşımaktayız.

Haksız ve adalet duygusunu zedelediğine inandığımız bu durumun; olayların gelişme şekli, tutukluluk gerekçeleri, ciddi sağlık problemleri göz önüne alınarak, bu davada üyelerimizin yargılanması sürecinin kurumsal olarak takipçisi olacağız. 21 Mayıs 2009

Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
36. Dönem Yönetim Kurulu

Ek-9

BASIN AÇIKLAMASI

ENERJİ TASARRUFU ve VERİMLİLİĞİ

"KAR MANTIKLI", "PİYASACI" YAKLAŞIMLARLA YAPILAMAZ ve SÜRDÜRÜLEMEZ

Eksikliklerine rağmen desteklediğimiz, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Yasası, 2007 yılında, Enerji Kaynakları ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik ise 2008 yılında yürürlüğe girdi. 2008 yılı “Enerji Verimliliği Yılı”, ocak ayının ikinci haftası “Enerji Verimliliği Haftası” ilan edildi.

Geçen yıl enerji verimliliği haftasında yaptığımız basın toplantısında; enerji verimliliği gibi yaşamsal önemdeki bir konunun gündeme getirilmesindeki yoğun çabanın, toplumsal duyarlılığın gelişmesi açısından son derece önemli olduğu belirtilmişti. Ancak konunun enerji özelleştirmelerinin hız kazandığı döneme rastlaması ve ele alınış şekli ile enerji alanındaki serbest piyasa uygulamalarıyla olan bağının da sorgulanması gerektiği ifade edilerek, verimlilik ve tasarrufun piyasalaştırma ve pahalı enerji uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikalarından vazgeçilmesi talep edilmişti.

Enerji verimliliği ve tasarrufu konusunun kamu hizmeti anlayışı ile ele alınması ve kamu yararı çerçevesinde toplumsal bilincin yükseltilmesi gerektiğini, bugün bir kez daha tekrarlıyoruz.

Enerji sektöründe otomatik fiyatlandırma, dağıtım şirketlerinin bir kısmının özelleştirilmesi ve diğerlerinin özelleştirilmesine devam edilmesi kararı, nükleer enerji santrallerinin her şeye rağmen kurulmak istenmesi, doğal gaz anlaşmaları vb. dışa bağımlılığın sürdürülmesi ve daha birçok nedenden dolayı, uzun vadeli planlama yapılmaması, enerjinin üretimi, iletimi ve dağıtımında verimsizliğe neden olmaktadır.

Yerli kaynak potansiyelimiz değerlendirilmemektedir. 2009 yılında elektriğin yüzde 48.5’i doğalgazla; ithal kömür fueloil ve LPG dahil edilirse yüzde 58.4 ithal kaynaklarla üretilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız, 2010 yılı Bütçesi için TBMM’de yaptığı konuşmasında;

- “...Net ithalat bağımlılığı yüzde 74 mertebesindeki ülkemizde petrol ve doğal gazın neredeyse tümü, kömürün ise beşte biri ithal edilmektedir.”
- “Dünyada gittikçe artan petrol fiyatlarına paralel olarak ülkemizin de yıllık yaklaşık 34 milyar doları bulan petrol-doğal gaz ithalat faturası...”

- “Türkiye elektrik enerjisi brüt tüketimi (Türkiye brüt üretimi+dış alım-dış satım) 2007 yılında yüzde 8,8 artış2008 yılı.....yüzde 4,3 artış göstererek...”
- “Elektrik üretiminde kullanılan yerli kaynaklarımızdan, linyitten elde edilebilecek elektrik enerjisi üretim potansiyeli toplam 120 milyar kWh/yıl civarında olup halen bunun yüzde 44’lük kısmı değerlendirilmiştir. 11 milyar kWh/yıl potansiyele sahip olan taşkömürünün ise yüzde 32’lik kısmı değerlendirilmiş durumdadır.”
- “Aynı şekilde ekonomik kategoride olduğu belirlenen 140 milyar kWh/yıllık Türkiye hidrolik enerji potansiyelinin yüzde 37’lik kısmı işletmede....” verilerinden sözetmiştir.

Kriz öncesinde; kamuya yatırım yapması yasaklanması, özel şirketlerin de beklenen yatırımları gerçekleştirmemeleri sonucunda arz açığı yaratılarak, borsa sisteminde elektrik üreticileri için karaborsa yaratılmış, şirketlerin tatlı kar esaslı satışlarına göz yumulmuştur. Kriz sonrasında elektrik talebi azalmış olmasına rağmen, kamu santrallerinin durdurulması pahasına bu borsadaki elektrik alış-satış payı korunmuştur. 2009 yılında kamu santrallerinin elektrik üretimi yüzde 9 civarında azalırken, serbest üretici şirketlerin üretimleri yüzde 21 oranında artmıştır.

Elektrik hizmetinin sunumunda yaratılan plansızlık ve verimsizliğin yol açtığı yüksek maliyetleri karşılaması istenen yurttaşlara ise "enerji verimliliği" kampanyaları ile "ceplerini yakmayan fatura" hayalleri kurdurulmaktadır. Elbette enerjinin verimli kullanılması, gereksiz kullanımı ortadan kaldıracak tasarruf önlemlerinin alınması bir yaşam biçimi haline gelmelidir. Ancak yurttaşlar, enerji alanında piyasa yönetiminin yarattığı zafiyetlerin bedelini ödediklerinin farkında olmalı, enerji tasarruf yöntemleri ile de bu bedelden kurtulamayacaklarını bilmelidirler.

Nitekim binalarda yapılacak elektrik tasarrufu ile yüzde 20-40 daha az enerji tüketimi mümkün olabileceken, 2 yılda konutlar için birim elektrik fiyatlarına yapılan zam yüzde 70’i aşmıştır. Yani yurttaşların yapacakları tasarrufla, piyasacı enerji yönetiminin yol açtığı zamlardan kurtulmasına imkan yoktur.

OECD ülkeleri arasında pahalı elektrik kullanan ülkeler arasında yer aldığımız açıkça görülmektedir (*IEA STATISTICS-Energy Prices & Taxes 2009 – First Quarter*). Bu raporlarda ülkemizdeki elektrik satış fiyatı 2008 yılı için 0,220 ABD doları/kWh gözükmektedir.

TEDAŞ 2008 yılı rakamlarına göre 25.697.109 mesken sayısı, 39.583.600 GWh mesken enerji kullanımı, 1.540 kWh mesken başına yıllık tüketim, 128,33 kWh mesken başına ortalama aylık tüketim hesaplanmaktadır. Üç kişilik bir ailenin asgari yaşam standartlarına göre kullanması gereken aylık tüketim bedeli 174 kWh olması gerekirken bu rakamının aşağısında kullanıldığını görmekteyiz.

Toplam tüketilen enerji miktarı göz önüne alındığında, Avrupa ülkelerinde kişi başına düşen elektrik miktarı 7000-8000 kWh arasında iken, Türkiye’de 2264 kWh’dir. “Tasarruf” adı altında iktidarın yanlış politikaları nedeniyle, tüketiciler karanlıkta yaşamaya mahkum edilmektedir.

ÖNERİLERİMİZ

- Binalarda gerekli yalıtım yapılarak enerji tasarrufu sağlanması hedeflenmelidir.
- Tasarruflu lamba üretimi teşvik edilmeli, tüketicilere ücretsiz dağıtılmalı, akkor flamanlı lambaların kullanımına izin verilmemeli.
- Ülkemizin eski tip çok enerji tüketen cihazlarla çöplük haline getirilmesine göz yumulmamalı, ithalatları engellenmeli, enerji az tüketen A sınıfı cihaz kullanımı yaygınlaştırılmalı.
- Enerji verimliliği standartlarının ve mevzuatın uygulanması için denetim yapısı güçlendirilmeli.
- Enerji iletim ve dağıtım hatlarındaki yüksek orandaki kayıp ve kaçaklar azaltılmalı.
- İhtiyaçlarımızı karşılayabilmek için enerji yatırımları, öncelikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kurulu güç içindeki payının artırılması hedeflenerek, kamu tarafından uzun vadeli planlama ile yapılmalı.
- Enerji sektörünü piyasanın vahşi insafına terk eden politikalardan ve özelleştirme uygulamalarından biran önce vazgeçilmelidir. 15 Ocak 2010

**Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
36. Dönem Yönetim Kurulu**